Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 117 (6229)
20 ИЮНЬ
СЕШАНБА
1978 ЙИЛ.
Баҳоси 2 тийин.

ДИМИТРОВ МУКОФОТИНИНГ ЛАУРЕАТЛАРИ

СОФИЯ, 17 июнь. (ТАСС). Бугун бу ерда тинчлик, демократия ва ижтимоий тараққиётни қўллаб-қувватлаб олиб борилган ижтимоий-сиёсий, илмий ва ижодий фаолият учун Димитров мукофоти лауреати унвонларини бериш тўғрисида Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг фармони эълон қилинди. Қуйидагилар шу мукофотга сазовор бўлдилар:

Леонид Ильич БРЕЖНЕВ — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси;

Урхо Калево КЕККОНЕН — Финляндия Республикасининг президенти;

Доминик УРБАНИ — Люксембург Коммунистик партиясининг фахрий раиси;

Габриэль Гарсиа МАРКЕС — Колумбия ёзувчиси.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети «Фарғона область партия комитетининг КПСС XXV съезди қарорлари асосида ишлаб чиқариш самарадорлиги ва маҳсулот сифатини ошириш борасидаги ташкилотчилик ишлари тўғрисида»ги масалани кўриб чиқди.

Қабул қилинган қарорда айтиладики, Фарғона области саноат корхоналарининг коллективлари республиканинг барча меҳнаткашлари сингари КПСС XXV съезди халқ хўжалигини янада ривожлантириш борасида қўйган вазифаларни бажариш устида баланд руҳ билан ишламоқдалар.

Область, шаҳар, район партия комитетлари бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликни яхшиладилар, экономика масалалари билан чуқурроқ шуғуллана бошладилар, меҳнаткашларни ишлаб чиқариш ички резервларини излаб топишга, меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқариладиган маҳсулот таннархини арзонлаштириш ва сифатини яхшилашга сафарбар этиш борасидаги ишларни кучайтирдилар. Бу масалалар партия комитетларининг пленумлари ва бюроларида, партия йиғилишлари ва ишчилар йиғилишларида, илмий-ишлаб чиқариш конференцияларида кўриб чиқилмоқда.

Партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, совет ва хўжалик органлари социалистик мусобақага раҳбарликни кучайтирдилар, илғор корхоналар ва ишлаб чиқариш новаторларининг тажрибаларини оммалаштириш ишларини активлаштириб юбордилар. Меҳнаткашларнинг юксак техникавий-иқтисодий кўрсаткичларга эришиш учун курашдаги активлиги сезиларли даражада ортди. Областда Тошкент, Янгийўл шаҳарлари илғор корхоналарининг ташаббуси билан ҳамма коллективларнинг план ва социалистик мажбуриятларни барвақт бажариши учун ҳаракат авж олдириб юборилди. Реконструкциялаш ва техника жиҳатидан қайта қуроллантириш, бошқаришни такомиллаштириш асосида ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш ишлари давом эттирилмоқда. 11 та ишлаб чиқариш бирлашмаси тузилди, корхоналарда ишлаб чиқариш ва технологик жараёнларни автоматлаштирилган бошқариш системаси жорий этилмоқда.

Буларнинг ҳаммаси корхона ишининг натижаларига ижобий таъсир ўтказмоқда. Беш йилликнинг икки йили ичида саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 7,2 процент, меҳнат унумдорлиги 4,8 процент кўпайди. Шу йил беш ойининг плани ҳамма энг муҳим техникавий-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича бажарилди. Саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 6,2 процент, меҳнат унумдорлиги 3,5 процент кўпайди.

Шу билан бирга область, шаҳар, район партия комитетлари, корхоналарнинг раҳбарлари, партия ташкилотлари КПСС XXV съездининг қарорлари асосида ўз ишларини қайта қуришда сусткашлик қилмоқдалар. самарадорлик ва сифатни оширишдан иборат умумий талаб ҳар бир иш участкасида, ҳар бир меҳнат коллективида конкрет тадбирлар ва амалий ишларда мужассамлашмоғи учун етарлича қатъият кўрсатмаяптилар. Кўпгина корхоналарда маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва айниқса ишлаб чиқариш сифат кўрсаткичларини яхшилаш учун мавжуд резервлар ишга туширилмаган.

1976—1977 йилларда Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантириш беш йиллик планида кўзда тутилган ишлаб чиқариш ҳажмининг 8,4 процент оширилишига эришилгани йўқ. Фан-техника ютуқларини жорий этиш, мавжуд қувватлар, меҳнат ресурслари ва моддий ресурслардан янада рационал фойдаланиш асосида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш юзасидан конкрет ишлаб чиқилган перспектив планлари бўлмаган корхоналар ҳам бор. Кўпгина ишлаб чиқаришларда ҳамон қолоқ техника ва технологиядан фойдаланилмоқда. Корхоналарда асосий ишлар ва ёрдамчи ишлар сусткашлик билан механизациялаштирилаётганлиги ва автоматлаштирилаётганлиги сабабли қўл меҳнатининг ҳиссаси катта.

Меҳнатнинг фонд билан таъминланиши юксак суръатлар билан ўсаётгани ҳолда иш унуми секин кўтарилмоқда ва бу нарса фонд самадорлиги пасайиб кетишига олиб келмоқда. Кейинги олти йил ичида фондларнинг самарадорлиги 18 процент камайди. Асосий фондлардан фойдаланишда жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда, бунинг натижасида нефть маҳсулотлари, химия толаси, цемент, шифер, хом ипак, ип калава ишлаб чиқаришда анча-мунча камомат бўлди. Маҳсулот сифатини комплекс бошқариш системасини жорий этиш ва шунинг асосида Давлат сифат белгиси қўйиладиган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга етарлича эътибор берилмаяпти—умумий ишлаб чиқариш ҳажмида бундай маҳсулот салмоғи атиги 3,6 процентни ташкил қилади. Стандартларга риоя этилмай маҳсулот чиқариш фактлари ҳам бор.

Ишлаб чиқаришни концентрациялаш ва ихтисослаш, кичик шаҳарларда ва қишлоқ районларида корхоналарнинг филиалларини ташкил этиш асосида ишлаб чиқариш самарадорлигини кўтариш имкониятларидан тузук фойдаланилмаяпти. Область партия комитети ва область ижроия комитети Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1975 йил 24 декабрда қабул қилган «Ишлаб чиқарувчи кучларни янада ривожлантириш ва уларни Ўзбекистон ССРнинг кичик шаҳарларида, шаҳар посёлкалари ва қишлоқ районларининг марказларида жойлаштириш тўғрисида»ги қарорини қониқарли бажармаяптилар. 1976—1980 йилларда ташкил этилиши лозим бўлган 32 корхона, филиал ва цехлардан атиги 5 таси барпо этилган. Республика Енгил саноат, Маҳаллий саноат министрликлари, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги, Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, Қишлоқ қурилиши министрлиги, «Узглавводстрой» қарорда кўрсатилган филиалларни ташкил этишга ҳали киришганлари йўқ.

Айрим корхоналарда меҳнат интизоми паст. Қўқон нон маҳсулотлари комбинатида ҳар бир ишчи ҳисобига 16,4 киши-кун йўқотилган.

Меҳнатни ва иш ҳақини ташкил этишдаги камчиликлар аста-секин бартараф этилмоқда. Иш ҳақининг ўсиш суръатлари корхоналарнинг бешдан бир қисмида меҳнат унумдорлигининг ўсиш суратларидан илдам бормоқда. Моддий ресурсларни тежаб сарфлашни кучайтириш ишлари секинлик билан олиб борилмоқда. Ўтган йили корхоналарнинг 16 проценти электр қувватини, 27 проценти иссиқлик энергиясини, 37 проценти ёнилғини тежаб қолишни таъминламадилар.

Область, шаҳар, район партия комитетлари меҳнат интизомининг бузилиш фактларига баъзан бепарволик билан қарамоқдалар. 1976 йилда маҳсулотни реализация қилиш юзасидан дастлабки йиллик планлар корхоналарнинг ярмида бир неча марта ўзгартирилди. Йиллик план 1977 йилда қарийб 90 та корхонада, шу жумладан Озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли 15, Маҳаллий саноат министрлигига қарашли 6, Химия саноати министрлигига қарашли 7, микробиология саноати бош бошқармасига қарашли 7 корхонада ўзгартирилди. Областдаги бир қанча корхоналар ишлаб чиқариш плани ва маҳсулотни турлари бўйича етказиб бериш планини мунтазам суратда бажармаяптилар. Масалан, Фарғона нефть тозалаш заводи шу йилнинг беш ойи мобайнидагина халқ хўжалигига бир неча минг тонна дизель ёнилғиси, мазут, автол ва керосин кам берди.

Саноат корхоналарининг анча қисмида малакали мутахассислар етишмаётганлигига қарамай, кейинги йилларда областда ҳунар-техника билим юртларига ўқувчилар қабул қилиш ва Енгил саноат министрлиги корхоналари учун, айниқса Қувасой чинни заводи ва Фарғона тўқимачилик комбинати учун ишчилар тайёрлаб бериш плани бажарилмаяпти. 1977 йилда 840 ўқувчи ўрнига 668 ўқувчи қабул қилинди.

Фарғона область, шаҳар, район партия комитетлари ўзлари чиқарган қарорларни баъзан тегишинча ташкилотчилик ва сиёсий ишларда мустаҳкамламаяптилар, белгиланган тадбирларни амалга оширишда қатъият кўрсатмаяптилар.

Партия комитетлари иш вақтининг нобуд бўлишини янада камайтириш, мавжуд қувватлардан тўла фойдаланиш ва янгидан ишга туширилган корхоналарни тезроқ ўзлаштириш, юксак сифатли, тежамли маҳсулот ишлаб чиқаришни кенгайтириш юзасидан меҳнаткашлар коллективларида мавжуд имкониятлардан ҳали тўла фойдаланмаяптилар. Баъзи корхоналарда ишчиларга тегишли маданий-маиший шароит яратилган эмас.

(Давоми учинчи бетда).

● ОҚҚЎРҒОН райони меҳнаткашлари давлатга пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш юзасидан зарбдор йил учун олган мажбуриятларини муваффақиятли бажариш мақсадида айни кунларда барча турдаги экинлар парваришини кучайтирмоқдалар. Айниқса, «Коммунизм» ва Охунбобоев номли колхозларда дала ишлари намунали уюштирилаётир. Дон учун экилган маккажўхори ҳосилдорлигини 120 центнерга етказиш мақсадида тер тўкаётган Очил Умаров бошлиқ бригада аъзолари мўл ҳосилга замин яратмоқдалар. Юқоридаги суратда звено бошлиғи Амир Жўраев бўлиқ маккажўхори тупларини кўздан кечирмоқда. Пастдаги суратда Охунбобоев номли колхознинг пахтазорларида дуркун ривожланаётган ниҳолларга сифатли ишлов берилаётир.

Ҳ. Аввалов фотолари.

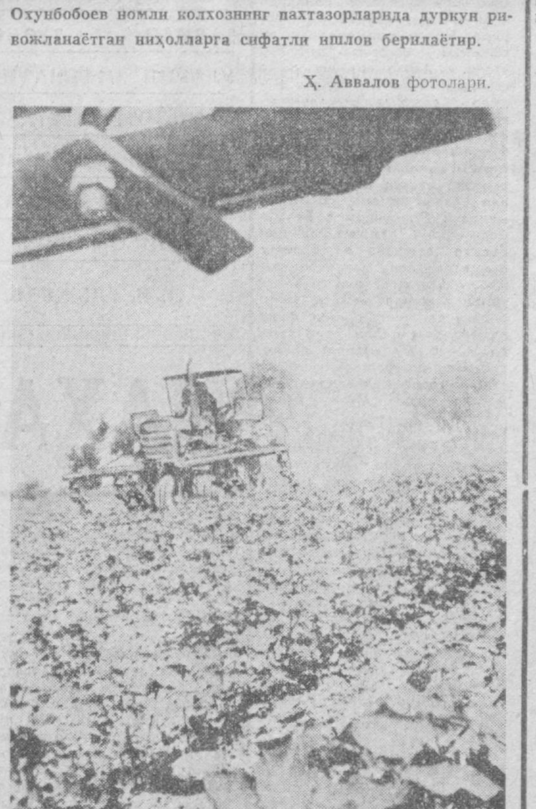

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВга

Москва

Азиз Леонид Ильич!

Барча болгар коммунистлари, бутун болгар халқи билан биргаликда Сизни Димитров мукофоти лауреати унвонига сазовор бўлганингиз билан самимий ва қардошларча табриклайман.

Болгария Халқ Республикасининг Давлат кенгаши Сизга берган мукофот Сизга, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет давлатининг раҳбарига, улуғ Ленин ишларининг муносиб вориси ва давом эттирувчисига сидқидилдан изҳор қилаётган иззат-ҳурматимизнинг ифодасидир.

Бу мукофот Сизнинг бутун дунёда тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш, халқларнинг озодлик, мустақиллик ва социал тараққиёт йўлидаги курашини ҳормай-толмай кучайтириш соҳасидаги буюк хизматларингизни тақдирлайди. Бутун жаҳондаги миллионларча кишилар учун сизнинг номингиз чинакам тинчликсеварлик ва изчил интернационализм ифодаси ва рамзидир.

Шу мукофот билан биз жаҳон социалистик ҳамдўстлиги ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг қудрати, жипслиги ва таъсирини оширишга қаратилган толмас фаолиятингиз иззат-ҳурматини яна бажо келтирамиз.

Бизнинг халқимиз социалистик Болгариянинг равнақи доим чуқурлашиб, ривожланиб бораётган болгар-совет дўстлиги билан чамбарчас боғланганлигини яхши билади. Ўртоқ Брежнев, Сизнинг номингизни Болгариянинг энг самарали гуллаб-яшнаш давридан, ҳар икки халқ, ҳар икки мамлакат ва партияларнинг ҳар томонлама ҳамкорлиги ва яқинлашувидан асло ажратиш мумкин эмас. Сизга ўлмас Георгий Димитров номидаги мукофотнинг берилиши қардошларча ўзаро муносабатлар ва болгар-совет дўстлигини ривожлантиришнинг ана шу янги босқичига қўшган бебаҳо ҳиссангиз учун миннатдорлигимизнинг янги ифодасидир.

Азиз Леонид Ильич, Сизга сиҳат-саломатлик, узоқ умр ва Сизнинг совет халқи бахт-саодати йўлида, бутун жаҳонда тинчлик, демократияни мустаҳкамлаш ва социал тараққиёт йўлида, коммунизмнинг тантанаси йўлида бажараётган буюк ишингизда янгидан-янги муваффақиятлар тилайман.

Сизга ҳурмат билан
Тодор ЖИВКОВ.

«САЛЮТ-6»—«СОЮЗ-29» КОСМИК КОМПЛЕКСИ ОРБИТАДА

ТАСС АХБОРОТИ

1978 йил 17 июнда «Союз-29» космик кемаси билан «Салют-6» станцияси туташтирилди. Станция шу йил 16 мартдан бери автомат режимда учарди. «Союз-29» кемаси станциянинг ўтиш бўлмасида жойлашган туташтирувчи узелга туташтирилди.

Космонавтлар В. В. Коваленок билан А. С. Иванченков станция ичига ўтгач, ер атрофи орбитасида киши бошқарадиган «Салют-6» — «Союз-29» илмий-тадқиқот комплекси ишлай бошлади.

Орбитал комплекс экипажлари космонавтлар Романенко билан Гречко бошлаган тадқиқот ва экспериментларни давом эттиради, шу жумладан:

— илм-фан ва халқ хўжалиги манфаатларига хизмат қилувчи маълумотлар олиш учун ер юзи ва атмосфера тадқиқ этилади;

— астрофизик тадқиқотлар ва экспериментлар ўтказилади;

— янги хил материаллар ҳосил қилиш имкониятини ўрганиш мақсадида технологик экспериментлар ўтказилади;

— медицинавий-биологик тадқиқотлар ўтказилади;

— техникавий экспериментлар ўтказилади ва комплекс конструкцияси, борт системалари ва аппаратлар синаб кўрилади.

Орбитал комплекс ичидаги системалар нормал ишлаб турибди.

Космонавт В. В. Коваленок ва А. С. Иванченков ўртоқлар «Салют-6» — «Союз-29» комплексининг бортида иш программасини бажаришга киришдилар.

ПАРВАРИШНИ КУЧАЙТИРАМИЗ

Ҳар йилнинг ўзига хос қийинчиликлари, такрорланмас об-ҳаво шароити бўлади. Ана шуларни ҳисобга олиб, тадбиркорлик билан иш юритган деҳқон кузда — хирмон кўтарилган вақтда доғда қолмайди.

Мана, кейинги икки йилга бир назар ташлайлик. Ўтган йили чигит экиш даврида ҳаво қуруқ келди. Ердан нам тез кўтарилди, кўпгина майдонларда чигит суви бериш эвазига тўлиқ гектарлар ҳосил қилинди.

Зарбдор йилда барака уруғини ерга эрта қададик. Дастлабки натижалар қувончли бўлди. Чигитни ернинг намига бир текис тўла ундириб олдик. Аммо баҳорнинг серёғин бўлиши деҳқонларимиз ишини бир мунча мушкуллаштириб қўйди. Айрим майдонларимизда илдиз чириш касаллиги юз берди. Об-ҳавонинг паст келиши натижасида турли хил ҳашаротлар кўпайиб кетди.

Биз қатқалоқни ҳамда илдиз чириш касаллигини ўз вақтида олдини олиш мақсадида енгил культивация ўтказдик. Бу касаллик кўпроқ сариқ тупроқли майдонларда кўзга ташланди. Шунинг учун бундай ерларнинг захрини қочириш мақсадида сув қўйишни эрта бошлаб юбордик.

Айни кунларда ғўза қатор ораларини юмшатиш, ҳар туп ниҳолни қондириб суғориш, майдонларни бегона ўтлардан тозалаш каби муҳим ишлар бир-бирига узвий равишда боғлаб олиб борилмоқда. Механизаторлардан Ш. Ризаев, Қ. Холметовлар ҳозиргача ғўза қатор ораларига уч марта сифатли ишлов бердилар. Суғориш олдидан ҳар гектар майдонга 150—200 килограммдан азотли ўғит берилди. Ривожланишдан ортда қолган пайкалларга шарбат суви бериш мақсадида органик ўғитлар ташиб келтирмоқдамиз. Бу майдонларда қўшимча икки-уч марта комплекс ишлов бериш тадбирларини белгилаб қўйдик.

Бригадамизда суғориш ишлари икки сменада ташкил этилган. Салим Дадаанов, Баҳриддин Сайдалиев, Шоди Тўраев, Қосимжон Ғаффоров сингари мирişкорлар, айниқса, ғайрат-шижоат кўрсатишаётирлар. Уларнинг ҳар бири кундалик иш нормасини бир ярим баравардан ошириб бажаришмоқда. Сувчиларнинг унумли ишлашлари учун дала шийпонларида барча шарт-шароитлар яратилган.

Ҳосил кўчатдан олинади. Шунинг учун ҳам ҳар гектар майдонда 125 минг туп кўчат сақлаб қолиш ва уларни машинабоп қилиб ўстиришга қатъий бел боғлаганмиз. Бунинг учун август ойигача ғўза қатор ораларига олти марта сифатли ишлов берамиз. Ниҳолларга уч-тўрт мартадан шарбат суви берилади. Барча майдонлар ўз вақтида бегона ўтлардан тозаланади.

Ғўза зараркунандалари тарқалиши мумкинлигини инобатга олиб, кузатувчилар ишини жонлантирдик. Ҳашорот тушган пайкалларга агрегат ёрдамида ишлов бермоқдамиз.

Бригадамиз пахтакорлари зарбдор йилда 130 гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 37 центнердан «оқ олтин» ҳосили йиғиштириб олишга қатъий қарор қилганлар. Дала ишларини ана шу юксак мажбуриятга яраша олиб бормоқдамиз. Ёзнинг ҳар бир иссиқ кунидан фойдаланиб, ғўза парваришини кучайтирмоқдамиз. Бригадамиз пахтакорлари ўз сўзларининг устидан чиқиб, СССР Конституциясининг бир йиллигига қадар зиммаларидаги мажбуриятларини бажарадилар.

С. УЗОҚОВ,
Оққўрғон районидаги С. Сегизбоев номли совхознинг 3-бўлими бригада бошлиғи.

МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИ

ҚУРИЛИШ ВА МОНТАЖ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ЎЗБЕКИСТОН МЕТАЛЛУРГИЯ КОМБИНАТИДА ЭЛЕКТР ЁРДАМИ БИЛАН ПЎЛАТ ЭРИТИШ ЦЕХИ ҚУРИЛИШИНИ ТЕЗЛАШТИРИШ УЧУН ОЛИБ БОРАЁТГАН СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИНИНГ 1978 ЙИЛ МАЙ ОЙИДАГИ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия комбинатида электр ёрдами билан пўлат эритиш цехини қуришда қатнашаётган қурилиш ва монтаж ташкилотлари қурилишни ҳамма чоралар билан тезлаштириш ҳамда 1978 йилга мўлжалланган қувватларни ишга тушириш учун мусобақалашиб, комплекснинг ишга тушириладиган объектларидаги ишларини анча кучайтирдилар, ишчи комиссиялари объектларни фойдаланишга қабул қилишни давом эттирмоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги «Узбекшахтострой» трестига қарашли 3- механизациялашган кўчма колоннаси коллективини (колоннанинг бош инженери ўртоқ **Эргашев,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Хабибуллин,** қурилиш касаба союз комитетининг раиси ўртоқ **Полторжицкая,** комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ **Абсамантов**) электр ёрдами билан пўлат эритиш цехи комплексини қуриш ва ишга туширишни жадаллаштириш учун ўтказилаётган социалистик мусобақанинг май ойидаги иш якунлари бўйича ғолиб деб топдилар.

Бу коллективга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил байроғи ва пул мукофоти берилди.

Май ойида комплекс қурилишида қуйидаги коллективлар яхши ишлаганлиги қайд қилинди:

— Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги «Узэлектромонтаж» махсус трестига қарашли Чирчиқ монтаж бошқармаси (бошқарма бошлиғи ўртоқ **Давидов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Расько,** қурилиш касаба союз комитетининг раиси ўртоқ **Крайлих,** комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ **Селеднинов**).

— Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги «Узсантехгазмонтаж» махсус трестига қарашли механизациялашган Авангард кўчма колоннаси (колонна бошлиғи ўртоқ **Меламельчук,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Фомина,** қурилиш касаба союз комитетининг раиси ўртоқ **Сидорец**).

ҚУРИЛИШ ВА МОНТАЖ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ ЧИРЧИҚ «ЭЛЕКТРОХИМПРОМ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИДА КАПРОЛАКТАМ ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ ОБЪЕКТЛАР ҚУРИШНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШ УЧУН ОЛИБ БОРАЁТГАН СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИНИНГ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги 160-қурилиш трестига қарашли 225-ишлар бошқармаси коллективини (бошқарма бошлиғи ўртоқ **Абилкелямов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Абкеримов,** қурилиш касаба союз комитетининг раиси ўртоқ **Козлихин,** комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ **Ажмали**) Чирчиқ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасида капролактам ишлаб чиқарувчи объектлар қуришни жадаллаш учун бошланган социалистик мусобақанинг 1978 йил май ойидаги иш якунлари бўйича ғолиб деб топдилар. Бу коллективга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил байроғи билан пул мукофоти берилди.

Қуйидаги коллективларнинг май ойида капролактам объектлари қурилишида яхши ишлаганликлари қайд қилиб ўтилди:

— Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги «Узтрансспецстрой» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли Чирчиқ махсус бошқармаси (бошқарма бошлиғи ўртоқ **Жалилов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Фурман,** қурилиш касаба союз комитетининг раиси ўртоқ **Николаев,** комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ **Бекирова**);

— Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги «Узэлектромонтаж» махсус трестига қарашли Чирчиқ монтаж бошқармаси (бошқарма бошлиғи ўртоқ **Давидов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Расько,** қурилиш касаба союз комитетининг раиси ўртоқ **Крайлих,** комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ **Селеднинов**).

УРФ-ОДАТЛАРИМИЗ ЗАМОНАМИЗДЕК ГЎЗАЛ БЎЛСИН

ИЛГАРИ хабар қилинганидек, область партия комитети ҳамда янги урф-одатларни меҳнаткашлар турмушига сингдириш ва пропаганда қилиш область совети томонидан илмий-амалий конференция ўтказилган эди.

МАЗКУР конференцияда «Меҳнаткашлар турмуш маданиятини оширишда прогрессив урф-одат ва маросимларнинг роли» мавзуида қатор доклад ва қўшимча докладлар муҳокама қилинган эди. Конференцияда партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг қишлоқ Советлари, ЗАГС органлари, маҳалла комитетларининг вакиллари, янги урф-одатларни тарғиб ва жорий қилиш юзасидан илмий иш олиб бораётган олимлар, маданият ходимлари, область маданий-оқартув муассасаларининг раҳбарлари ва бошқа жамоат ташкилотларининг вакиллари қатнашдилар.

Конференция иштирокчилари меҳнаткашлар турмуш маданиятини ошириш, янгича урф-одатларни ҳаётга изчиллик билан тадбиқ ва пропаганда қилиш ишларини янада яхшилаш билан боғлиқ бўлган қатор муҳим масалаларни муҳокама этдилар. Мунозара ва баҳс тарзида ўзаро фикр алмашиб, тўпланган тажрибаларни баҳам кўришди, кўпгина фойдали таклиф ва мулоҳазалар билдиришди. Булар асосан совет турмуш тарзи принципларига монанд янгича урф-одатларни меҳнаткашлар турмушига чуқур сингдириш билан боғлиқ масалалар эди.

Конференцияда, шунингдек, баъзи тўйларимиздаги дабдабабозлик, ортиқча расм-русм, олди-берди, кераксиз сарф-харажатларга берилишга чек қўйиш учун дадил кураш олиб бориш, бу ишга кенг жамоатчиликни жалб этиш, одамлар ҳаёти ва меҳнат фаолияти билан боғлиқ бўлган замонамизга мос маросимларни кенг пропаганда қилиш зарурлиги алоҳида таъкидланди. Янги урф-одатларни жорий этиш ва пропаганда қилиш советларининг, жамоат комиссияларининг фаолияти атрофлича таҳлил қилинди, муҳокама қилинган ҳар бир масала юзасидан махсус тавсияномалар, йўл-йўриқлар ишлаб чиқиш ва улардан амалий ишда фойдаланиш лозим, деган фикрга келинди.

Конференция қатнашчилари ўзлари тинглаган доклад ва қўшимча докладларни, матбуот саҳифаларида эълон қилиш, шунингдек бошқа материалларни кенг жамоатчилик эътиборига ҳавола этиш ва бу билан кўпчиликнинг фикр-мулоҳаза ҳамда таклифларини ўрганиш истагини билдирган эдилар.

Область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими, янги урф-одатларни меҳнаткашлар турмушига сингдириш ва пропаганда қилиш область совети ҳамда «Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси ана шу истакни ҳисобга олиб, конференция материалларини эълон қилишни лозим топдилар. Мазкур материаллар билан бирга конференцияда никоҳ тўйларини ўтказиш бўйича қабул қилинган тавсиянома ҳам эълон этилади.

Бугунги дастлабки саҳифада конференция материалларининг бир қисми эътиборингизга ҳавола қилинаётир. Қолганлари газетанинг кейинги сонларида эълон этилади.

ЯНГИЧА ҲАЁТИЙ АНЪАНАЛАР

Азиз ҚАЮМОВ

Янги урф-одат ва маросимларни тарғиб қилиш ва турмушга тадбиқ этиш Тошкент область Советининг раиси, Тошкент давлат маданият институтининг ректори, филология фанлари доктори, профессор.

КОММУНИСТЛАР партияси ва Совет давлатининг халқпарварлик сиёсати тантана қилаётганлиги туфайли халқимиз тинчлик қуёши нурларидан баҳраманд бўлиб, фаровон ҳаёт кечирмоқда. Ленинча миллий принципларнинг изчиллик билан амалга оширилиши натижасида мазмунан социалистик, шаклан хилма-хил миллий формалардаги совет маданияти равнақ топди. Совет Иттифоқи миллатлари ва элатларининг ривожланиши ва яқинлашувини қандайдир «тенглаштириш» деб, «миллий хусусиятларни тугатиш», деб тасвирлашга уринаётганларни турмушнинг ўзи шарманда қилди. Ҳар бир социалистик миллат яратаётган маънавий-маданий бойликлар ўзига хос фазилатлари билан бизга азиздир. Ижтимоий ҳаётни интернационаллаштириш жараёнида барча халқларнинг маънавий бойликлари узвий равишда бирга қўшилиб бир-бирини бойитмоқда, тор миллий эгоистик хурофотлар бартараф қилинмоқда, янги умумсовет ҳислат ва анъаналари вужудга келиб мустаҳкамланмоқда. Буларнинг ҳаммаси совет халқининг қарашларида ва турмуш тарзида тобора чуқур ва тўлиқ намоён бўлмоқда.

Республикамиз аҳолисининг моддий ва маданий савияси ошди. Қишлоқ билан шаҳар аҳолисининг турмуш ва меҳнат шароити ўртасидаги, ақлий ва жисмоний меҳнати ўртасидаги тафовут камайиб, бу шароитлар бир-бирига анча яқинлашди. Булар ҳаммаси маданий инқилоб ғалабасининг самараларидир.

Бизнинг вазифамиз маданий инқилобни турмушнинг ҳамма жабҳаларида кенг давом эттириш, шу жумладан халқ маиший ҳаётининг муҳим бўлаги турмуш урф-одатларини ҳам замонамизга мос ҳолга келтиришдан иборат. Сизга маълум, ижтимоий, миллий ва маиший турмушга оид урфлар кишининг бутун ҳаётини қамраб олган. Бирор жамият аъзоси ўз ҳаётини бу урфлардан ташқарида туза ёки тасаввур қилаолмайди. Жамият ҳаёти тақозо этган ҳарбир урф албатта маълум иқтисодий, ижтимоий ва руҳий асосга эга. Бирор урф тасодифий ёки нозарур асосда юзага келмайди.

Биз инсоният тарихида биринчи бор юзага келган социализм жамияти шароитида яшамоқдамиз. Биз бутун инсониятнинг энг юксак даҳо ва зако эгалари бўлмиш зотлар орзу этган олий мақсадларнинг амалга ошишини таъмин этувчи коммунизм жамияти қуриш учун илҳом билан меҳнат қилмоқдамиз. Демак, биз риоя этувчи урф-одатлар ана шундай олий ижтимоий ҳаёт тарзига муносиб бўлиши, унинг адолатпарвар, инсонпарвар табиатини ифодалаши шарт. Модомики, социализм жамияти инсониятнинг энг эзгу истакларини рўёбга чиқаришни таъминлар экан, унинг ижтимоий табиати шу орзу-умидлар, ҳаёт тажрибаси келтириб чиқарган якун ва хулосаларни ҳушёрлик билан ҳисобга олишни тақозо қилади. Улуғ ота-боболар қолдирган бой маданий мерос бизга бу соҳада битмас-туганмас хазина бўлиб хизмат қилади. Бизнинг вазифамиз бу ота-боболаримиз ўгитларини ҳамиша хотирда тутиш, уларни ўз ҳаёт тажрибамиз сабоқлари билан бойитиш, тинмай халқ турмуш маданиятини мукаммаллаштириш йўлида хизмат қилишдан иборат.

Инсоннинг дунёга келиши энг қувончли ва ғоят муҳим бир ҳодисадир. Барча мавжудот ичида энг олий ва шарафли зот инсон. Бутун борлиқ, табиат ва коинот гўзаллиги инсон учун. Навоий инсоннинг энг қадрли ва шарофатли бир вужуд экани тўғрисида бундай деб ёзган эди:

Барчасини гарчи латиф айладинг
Барчадин инсонни шариф айладинг.

Ана шундай шарифли бир вужудни унинг юксак мавкеига муносиб қилиб тарбиялаш жамиятнинг вазифасидир.

Навоийнинг айтишича, тарбия болага от қўйишдан бошланади. От давр талабига жавоб бериши керак. У оилавий, ижтимоий анъаналарни акс эттиради. Боланинг оти мазмундор, жарангли, боланинг жисмига муносиб, ота-оналарнинг ўз фарзандига бағишланган орзу-умидларини ифодаловчи бўлиши керак. Ижтимоий ҳаёт шароити ўзгарган сари отлар ҳам ўзгара боради. Ҳозирги кунда илгари қўлланилган баъзи отлар йўқолиб, янгилари пайдо бўлиб бормоқда. Биз бу қонуний тенденцияларни ҳисобга олган ҳолда, ўзимиздаги энг яхши, мазмундор ва ёқимли отларни ўз ичига олган турли халқларнинг энг яхши отлари билан тўлдирилган тавсия рўйхатлари тузиб таклиф этсак, отлар мазмунини билдирувчи изоҳли луғатлар эълон қилсак, мақбул бўлар эди.

Боланинг дунёга келиши оилада катта хурсандлик туғдиради. Шунинг учун бешик тўйи ўтказиш расм бўлган. Ҳозирги ҳаётимизда бешик тўйи бутунлай ноўрин бир маросимга айланиб қолди. Бешик ўзи йўқ. Той ҳам ортиқча. Шунинг учун бу тадбир янгича шакл касб этиши шарт. Биринчидан, боланинг чилласи чиққунгача на чақалоқ, на онага бирор бегона киши яқинлашмаслиги керак. Чақалоққа ва онага нисбатан бу ғоят мақбул тадбир. Чақалоқ туғилишига оид зарурий ишлар онанинг туғуруқхонадан чиқиш пайтига тўғри келса, яхши бўлар эди. Жумладан, ЗАГС органлари болага туғилиш шаҳодатномасини туғуруқхонада тўлғазиб, онанинг бу ердан уйга қайтишида тантанали равишда топширсалар. Туғуруқхонага бўлғуси она давлат транспортида (маълум ҳақ эвазига) элтиб қўйиш тўғрисида ҳам ўйлаб кўриш керак. Агар чақалоқ туғилганини ёру-дўстлар, қариндош-уруғларга хабар қиладиган чиройли открыткалар нашр қилинса, кўпчиликка манзур иш бўлар эди.

Бола туғилиши муносабати билан бўладиган оилавий шодлик маросими, асосан, яқинларнинг табрик ва яхши истаклари изҳори билан чеклангса, тузук. Махсус қозон осиб, зиёфат тортиб мураккаб ва эскириб кетган усули-қоидаларга риоя қилиш шарт эмас.

Кишининг меҳнат коллективига кириб келиши ҳам унинг ҳаётида катта воқеа. Аммо, бу муҳим ҳодиса бирор тарзда нишонланадими? Мутлақо йўқ. Буйруққа имзо чекилиб, кадрлар бўлими унга гувоҳнома беради. Шу рангсиз, ғоят оддий ва бетаъсир тадбирдан бошқа бирор қоида бу масалада ҳали топилган эмас. Агарда меҳнат коллективига кириш ҳоҳ ёшлар, хоҳ катталар учун бирор маросим орқали амалга оширилса, коллективнинг янги аъзосига бу жойдаги яхши анъаналар хабар қилинса, унинг шу коллективга муносиб аъзо бўлишига ишонч билдирилса, қандай яхши бўлар эди. Булар ҳаммаси тантанабозликка ёт, беҳуда вақт ўтказиш ёки исрофгарчиликка мутлақо зид бўлган ҳолда уюштирилиши лозим.

Ҳар бир маросим содда ва қулай бўлиши керак. Бу ижтимоий маросимларга ҳам, оилавий маросимларга ҳам баробар даражада оиддир.

Барча тўйлар ичида энг каттаси турмуш қуриш тўйидир. Одам оила қурганида бу муҳим воқеанинг чиройли ва мазмундор маросим билан нишонланишини тилайди. Кўп жойларда турмуш қуриш тўйи маросимлари ғоят чиройли, мазмундор, тежамли ўтмоқда. Бу борада яхши тажрибалар жам қилинган. Бу тажрибаларни ўрганиш ва кенг ёйиш галдаги вазифаларимиздандир. Шу билан бирга айрим кишилар, айниқса уйланиш тўйи маросимларини ғоят мураккаблаштириб юбормоқдалар, исрофгарчиликларга йўл қўймоқдалар; гоҳо бетартиблик, масту-аласт кимсаларнинг нолойиқ қилиқлари бу гўзал воқеани бадбўй майнавозчилик, ҳатто фожиали кўнгилсизликларга олиб келмоқда.

Турмуш қуриш тўйи — икки турмуш қураётган йигит ва қиз ҳаётидаги асосий воқеа. Шунинг учун бу маросимга кўпроқ шу икки одамнинг яқинлари таклиф қилиниши керак. Бошқа кишилар кўплаб тўйга айтилиши шарт эмас. Тўй дастурхони гўзал ва тўйимли бўлсин, аммо ҳаддан ташқари бой бўлиши мақбул бўлмайди. Тўй мечкайлик мусобақаси эмас. У янги рўзғор ташкил топишига бағишланган шодиёнадир. Тўйларда спиртли ичимликлар истеъмол этишни расман тақиқлашга аллақачон вақт етган. Ичкиликбозлик сингари тубан шармандалик бирор тўй базмига муносиб эмас.

Уйланиш тўйини ҳар иккала томон келишиб бир жойда ўтказсалар, кўпроқ меҳмонларнинг тўй шодиёнасида иштирок этишини таъминласалар яхши бўлар эди. Тантанага оид олиқ-солиқларни мутлақо тақиқлаш керак. Тўй маросимидаги энг ёвуз душманимиз исрофгарчиликка қарши кескин курашишимиз даркор. Тўй маросимларида тартиб ўрнатиш, кишиларни ортиқча харажат ва ташвишлардан қутқариш мақсадида жамоатчилик бу масалада қаттиқ туриши, тўғри йўлдан озган кимсаларни қатъият билан тартибга чақириши зарур бўлиб қолди.

Инсон ҳаёти маълум доира билан чекланган. Умр бошланар экан, у интиҳосига яқинлаша боради. Ёш улғайган сари кишининг руҳий дунёсида, сиҳат-саломатлигида салбий ўзгаришлар содир бўла боради. Совет давлати кексайган кишиларни тўла ўз таъминотига олган, уларнинг тинч тирикчилик қилишларига шароит яратган. Аммо, кекса инсон фақат тирикчилик ташвишидан ҳоли бўлсагина бахтиёр кексаликка эришиб қолмайди. Ёши улғайган ҳар бир одам ўз бола-чақаси, қавми-қариндоши, ёр-дўстларининг диққат-эътибори, иззат-эъзозини кутади. Унинг саломатлигига боис, умрини узоқ қилувчи омиллар ҳам шулардир. Шунинг учун жамоатчилик мўйсафидларга муносабатга доир назокатли қоидалар низомини ишлаб чиқиши керак. Тўғриси, кўп унутилган қоидаларни тиклаш лозим. Ўзбекистон ҳужжатли фильмлар киностудияси ишлаган «Бобо» фильми бу борада ибратли бир ҳодиса бўлган. Кексаларга иззат ва эҳтиром, уларга ҳар доим одоб билан салом бериш, бетгачопарликни қатъиян рад қилиш, мунозара чиқиб қолгудай бўлса, одоб билан сукут сақлаш, маросимларда кексаларни тўрга ўтказиш, анжуманларда ёши кичик бўлган одамларнинг хизматда бўлиши (амали юқори бўлса ҳам) бу халқимизда ўрнашган азалий қоидалардир. Шуларга мутлақо риоя қилиш керак. Яна меҳнат коллективлари ёши олтмишдан ошган хизматчиларига ёки собиқ хизматдошларга ҳар йил байрам кунлари, уларнинг туғилган кунлари махсус табриклар йўлласа, кичик совғалар уюштириб турса, улар билан хизмат коллективининг суҳбат ва учрашувларини ташкил қилиб турса, ёмон бўлмас эди.

Инсоннинг жисмоний умри боқий эмас. «Одам боласи ўлмак учун туғилган» дейилади қадимий турк руний битикларида. Инсон яшамоқ учун ажратилган фурсатни туғаллаб ўтади. Аммо ана шу қисқа фурсатни олий мақсадлар йўлида сарф этган, элу-юрт, жамият учун самарали меҳнат ва ижод билан машғул бўлганларнинг умри боқий, хотираси ҳамиша азиз. Марҳумлар хотирасига оид маросимлар ҳам замонамиз руҳига муносиб бўлиши шарт. Бу маросимларни адо этишда ҳам беҳуда сарфлар ва ортиқча дахмазалардан сақланиш зарур. Марҳумни охирги йўлга элтиш ишида албатта, унинг оиласи ва яқинларининг фикр ва қарорлари бош ўрин тутади. Аммо, бу мусибат дийдаларнинг мусибатларини янада кучайтирадиган ишларни қилмаслик керак. Мотам бўлиб турган уйда байрамдаги каби бой дастурхон тузалса, тўйлардаги каби ош тортилса, бу уят, беодоблик, марҳумнинг хотирасига номуносиб бейболикдир.

Давлат ва жамоатчиликнинг диққат ва эътибори туфайли қабристонларни озода ва тартибли ҳолда сақлаш иши бўйича кўп ишлар амалга оширилди. Кўп шаҳар ва қишлоқларда бу борада ижобий натижалар қўлга киритилди. Шу соҳадаги тажрибани кенгроқ ёйиш, ота-боболаримиз, яқинларимиз абадий жойлашган ўринни обод сақлашга янада кўпроқ аҳамият беришимиз керак.

Социалистик воқеълик янги халқ байрамларини ҳаётда ўрнатди. Бутун дунё меҳнаткашларининг энг шарафли байрами 7 ноябрь — Россияда социалистик инқилоб ғалаба қозонган куннинг байрами, социализм тантанаси байрамидир. Жаҳон меҳнаткашларининг бирдамлик куни — 1 май, Жаҳон аёлларининг шодиёна байрами — 8 мартдир. Совет халқининг фашизм устидан қозонган ғалабасини шарафлаш байрами 9 май, Совет конституцияси куни — 7 октябрь. Бутун совет халқи учун энг азиз кун 22 апрель —халқлар доҳийси В. И. Лениннинг туғилган кунидир. Бу кунга оид катта бир янгилик— умумхалқ шанбалиги ҳам бугунги ҳаётимиз келтириб чиқарган анъанага айланди.

Оилавий маросимларда ҳам янги, гўзал расми-русумлар келиб чиқди. Уйланаётган ёшлар Тошкентда даставвал В. И. Ленин ҳайкалига гуллар қўядилар, номаълум солдат қабрини зиёрат қиладилар, инқилобий ва тарихий ёдгорликларга эъзоз кўрсатадилар.

Турмуш урф-одатлар, расм-русумларни ўзи келтириб чиқаради. Жамоатчиликнинг вазифаси ана шу рўй бераётган жараённи оқиллик билан бошқариш, уни лозим йўлларда ривожлантиришдан иборат.

> ИНСОННИНГ ЎЗИНИ ҲАР ТОМОНЛАМА КАМОЛОТГА ЕТКАЗМАЙ ТУРИБ, КОММУНИЗМ ҚУРИЛИШИДЕК БУЮК ИШНИ ОЛҒА СИЛЖИТИШ МУМКИН ЭМАС. ТЕГИШЛИ МОДДИЙ-ТЕХНИКА БАЗАСИНИ ВУЖУДГА КЕЛТИРМАЙ ТУРИБ, КОММУНИЗМ ҚУРИШ МУМКИН БЎЛМАГАНИДЕК, КИШИЛАРНИНГ МАДАНИЯТИ, БИЛИМИ, ИЖТИМОИЙ ОНГИНИ ЮКСАК ДАРАЖАГА КЎТАРМАЙ ТУРИБ, УЛАРНИ МАЪНАВИЙ КАМОЛОТГА ЕТКАЗМАЙ ТУРИБ, КОММУНИЗМ ҚУРИШ ҲАМ МУМКИН ЭМАС».
>
> Л. И. БРЕЖНЕВ.

КЕНГАШЛИ ТЎЙ ТАРҚАМАС

Ю. СУЛТОНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

ТЎЙ — яхши орзу, шу билан бирга, масъулиятли ҳодиса.

Икки ёш турмуш қуришга аҳд қилар экан, бугунги кунни эмас, эртани, узоқ умрдош бўлиб яшашни ўйлашлари зарур. Бунинг учун ёшлар аввало, бир-бирларини кўришлари ва билишлари шарт. Танишганда фақат фазилатларини намоён этиб қолмай, камчиликларини ҳам яширмасинлар. Яхшилаб билиб, кўриб, бир-бирларига кўнгил қўйсалар, кейинчалик ўкинмайдилар.

Ёшларнинг кўнгиллари мойиллиги, аҳду паймонларининг қатъийлиги аниқлангач, ота, оналар тўй тараддудига тушмоқлари керак. Келин, куёв танлаганда нималарга эътибор қилиш керак? Келин фазилати қўша-қўша қимматбаҳо сарполар, тақинчоқларнинг кўплиги билан белгиланмайди. Куёвнинг маъқуллиги данғиллама уй-жой, машинаси борлиги билан ўлчанмайди.

Асосий мезон нима бўлиши керак? Бизнингча энг аҳамиятли ва ҳал қилувчи белги, мезон иккала ёшнинг қанчалик одамийлиги, меҳнатсевар ва одобли бўлишларидир. Тушунган ота-оналар бўлажак куёвнинг мол-мулки кўплиги, мансабига эмас, хулқ-атворига, қизлари ҳақидаги аҳд-паймонининг самимийлигига аҳамият берадилар. Куёв томон ҳам бўлажак келин ҳақида шундай орзуда бўлади. Халқимизнинг ёш оила қурувчиларга қарата айтган доно гапи бор: «Қўша қаришсин». Жуда яхши айтилган!

Шундай экан, қилинадиган сарполар, сеплар энг зарур нарсалардан иборат бўлиши ва улар дид билан қилиниши керак. Сони оз бўлсину, дидли бўлсин. Ёшлар кейин ўзлари ишлаб туриб, қўша берадилар. Ёшлар шунга қаноатланиб, рўзғорларини ўзлари тебрата билишлари ва шундай бўлишига олдиндан ўзларини чоғлашлари керак.

Келин ва куёвга сарпо қилишда, уй жиҳозлари тайёрлашда ана шу масалалар ҳисобга олиниши лозим. Демак, тўй ихчам ва хушчақчақ бўлсин.

Бундай тўй режасини ким тузиб беради-ю, ким бош-қош бўлади? Тўй қилувчи ота, оналар (баъзи мақтанчоқларни ҳисобга олмаганда) тўй маросимлари ихчам, тартибли, маданий, ширин бўлишини истайдилар. Лекин, кўпинча, амалда бу чиқмай қолади. Бунга сабаб нима? Сабаб, баъзи «оғзи катталарнинг таъналари, «Хасислик қилдинг, тўй ҳам шунақа бўладими? Фалончидан каммисан?» каби сўзлар билан гап отишларидир. Тўй қилувчини бндай маломатлардан қутқазиш керак.

Бизнингча, маълум режа белгилаш керак-да, тўй қилувчини ҳам, тўйга келувчиларни ҳам шунга кўндириш ва ўргата бориш лозим. Буни ким белгилаб беради? Тажриба шуни кўрсатадики, шаҳарда маҳалла комитети раислари, қишлоққа қишлоқ Совети раислари, колхоз ва совхоз раҳбарлари томонидан белгилаб берилган режага кўра, унга қатъий риоя қилиб ўтказилаётган тўйлар яхши бўлаётир. Шунга кўра тўй режасини шулар тузиб бергани маъқул. Маҳалла комитетлари раислари одатда замонавий кишилар, уларнинг кўпи район Совети ёки шаҳар Совети депутатлари, гапи эътиборли. Фақат тўй эмас, бошқа маросимлар ҳам улар маслаҳати ва иштирокисиз ўтмайди. Тўйнинг қанчалик замонавий ўтиши кўп жиҳатдан шуларга, замонавийликни қанчалик тушунишларига боғлиқ.

Демак, бизнингча тўй режасини маҳалла комитети раислари ва қишлоқ Совет раислари белгилаб берганлари мақбул. Режа яқинда бўладиган битта тўй учун бўлмай, умуман тўйлар учун бўлиб, авалдан белгиланади. Тўйни бошқарган киши (уни маслаҳатлашиб тайинланади) тузилган режага қатъий риоя этиши зарур. Буни назорат ҳам қилиб туриш керак. Белгиланган тартибдан четга чиқиб, ўзини кўрсатиш, ном чиқариш орқасидан қувиб, ҳашаматли ва дабдабали тўй қилувчи шахсларни маҳалла комитети ва қишлоқ Совети, колхоз ва совхоз раҳбарлари тартибга чақириб, тийиб қўйсалар, яхши бўларди.

Энди тўйдан олдин ЗАГСга бориш ҳақида. Бу керакли ва қутлуғ воқеа. Лекин, қиз томон куёвга «5—6 машинани ясатиб келасан», деб туриб олиши яхши эмас. Келин билан куёв тўй либосида, ўзларини сипо тутиб, икки-уч яқинлари билан, ортиқча оҳанг-жамасиз бориб келсалар, қандай чиройли! ЗАГСдан чиқиб, ресторанга кириш ёки куёвнинг яқин бир қариндошиникида бориб ўтириши кераклиман?! Умрида ичкилик ичмаган қизларимизга шу куни шампань виноси ичириш яхшими? Қизларимиз назокат ва шарм-ҳаёни ҳаммавақт сақласинлар, бунга ёрдам берайлик, ичкиликка ўргатмайлик. Йигитларимиз ҳам одобли андишали бўлсинлар. Куёв уятчан бўлса, ёмон эмас. Ахир, халқимиз «Қиз олмаган йигит қиздан сулув», дейиши бежиз эмас.

Тўй тартиби ҳақида гап борганда яна шуни айтамизки, уйланаётган йигитларимиз, турмушга чиқаётган қизларимиз ўрта ва олий маълумотли, тушунган ёшлар. Улар ўз тўйлари қандай ўтишига бефарқ қарамасликлари керак. Эски урф одатларга қарши актив кураш олиб боришлари, тушинмаган ота-оналарига оқилона таъсир этишлари лозим.

Ота, она фарзандларга доимо бахт тилайди. Улар оила қуришга қадам қўяр экан, тинч-тотув яшашларини, қўша қаришларини орзу қилади. Фарзандлар бу орзуни ардоқламоқлари керак. Тўй — ана шу орзунинг ибтидоси. Тўйни дабдабали қилиб, ким ўзарга ўтказиш билан келажак яхши бўлиб қолмайди. Оилани оила этиб турадиган нарса мол-мулкнинг кўплиги, тўй маросимларининг ҳашаматли ўтказишда эмас, ёшларнинг аҳиллиги, вафодорлигидадир. Акс ҳолда мол-дунё кўзга кўринмайди.

Аҳиллик эса, аввалда бир-бирига кўнгил қўйишдан, меҳр-муҳаббатли бўлишдан бошланади. Тушунган ота-оналар, қариндош-уруғлар ёш оила қурганларнинг аҳил, тотув яшашларини истайдилар ва бунга ёрдам берадилар. Ёшлар ҳам аҳилликни, тотувликни, шарм-ҳаёни доимо ардоқлаб, кўнгил совийдиган ишлар, гап-сўзлардан сақланишлари керак.

Бирор нарса совиса иситиш осон, лекин кўнгил совуса-чи? Энг юқори ҳарорат, энг катта гулхан билан ҳам уни иситиш маҳолдир. Ёшлар ҳам, катталар ҳам буни доимо ёдда тутишлар даркор!

МАҲАЛЛАНГ—ОТА-ОНАНГ

Х. МЕЛИҚУЛОВ,
Октябрь районидаги «Янги шаҳар» маҳалла комитетининг раиси.

ЕТУК одамни тарбиялашда, унинг маънавий дунёси, коммунистик дунёқарашини шакллантиришга янги анъаналарнинг қарор топиши, ривожланиши катта аҳамият касб этади.

Ота-она дунёдаги энг улуғ, мўътабар зотлар. Маҳалланинг ҳурмати, обрўси шу даражада юксакки, халқ уни ота-она мартабасида ўзига яқин қўяди: «Маҳалланг — ота-онанг» дейди Чиндан маҳалла, унга саркорлик қилувчи комитет эътиборли маҳаллий жамоат бошқарув ташкилоти. Инсоннинг яхши кунида ҳам, қайғули вақтларида ҳам маҳалла ҳамиша у билан бирга. Шунинг учун ҳам халқ: «Узоқдаги қариндош — уруғларинг етиб келгунча, кунингга қўшнинг, маҳалланг ярайди»,—деб уқтиради. Инсон турмуши билан боғлиқ бўлган барча маросимлар, урф-одатлар, анъаналар маҳалла билан бирга ўтади. Маҳалла маслаҳат, ёрдам беради, ўзи бош бўлади, кўмаклашади.

Янги жамият кишисини ҳар томонлама шакллантирмай туриб, коммунизм қурилишининг улуғвор вазифаларини ҳал этиб бўлмас экан, бу масалада маҳалламизда қатор ишлар олиб борилмоқда. Клубимиз қошида «Маданий турмуш учун», «Оналар маданияти», «Бола тарбияси бош масала», «Коммунистчасига яшаймиз», «Фан ва дин», «Саломатлик ва ахлоқ», «ота-оналар ва фарзанд» каби лекторий ва университетлар ташкил қилинган. Лекция ва докладларни, аввало, ўз маҳалламиздаги олимлар, врачлар, педагоглар, бир қисмини республикамизнинг етук олимлари олиб бордилар.

Тантанали кунлар ва байрамларда ҳам кўнгил очар, мазмунли кечалар уюштириш одат тусига кирган. 110—100 баҳорни кўрган онахонларга бағишлаб ўтказган кечамиз, «Пири бадавлат отахонлар», «Қайнонанг—онанг», «Ёшлар —коммунизм қурувчиларидир» деган мазмундор —хушчақчақ кечаларимиз маҳалла аҳли орасида ҳамжиҳатликни, тотувликни, онглиликни, сезгирликни, хушёрликни оширди ва яхши натижалар бермоқда. Ҳар бир ўтказилган кеча ва тантаналарда маҳалла ҳаваскорларидан ташқари маданият уйларининг ҳаваскорлари концерт беришади ёки кинофильм кўрсатилади. Наврўз ойида шаҳардан ташқарига чиқиш, шаҳарда эса турли музейлар, саноат корхоналарига экскурсия, театрларга маданий юришлар уюштирилди.

Илмий-атеистик пропаганда тарбиявий ишнинг энг муҳим қисмидир. Ўтмиш сарқитларига қарши кураш олиб бормай туриб, коммунистик ахлоқнинг ғалаба қилиши мумкин эмас. Шуни ҳисобга олиб, илмий-атеистик ташвиқотнинг хилма-хил форма ва методларидан фойдаланмоқдамиз. Атеистик лекциялар, айрим кишилар билан суҳбатлар, савол-жавоблар ва тематик кечалар ўтказиляпти. Идорада «Курашчан атеизм» бурчаги ташкил этганмиз.

Ҳар йили 9-Май байрамида Улуғ Ватан урушида иштирок этиб, эсон-омон қайтиб келган маҳалладошларимизни байрам билан табриклаймиз, Ватан уруши қурбонларини хотирлаймиз. Маҳалламиздан Ватан урушида қурбон бўлганларни хотирлаб ёдгорлик лавҳа ўрнатганмиз. Уларнинг исми, фамилиялари зарҳал ҳарфлар билан мармарга ўйиб ёзилган.

Маҳалла хотин-қизлар Совети (раиси коммунист Каримахон Толипова) арзигулик ишларни амалга оширмоқда. Маҳаллада сурункасига 3 йил давом этган бичиш-тикиш курси кўпгина қиз ва аёлларимизни уйда ва турли тикув корхоналарида бемалол ишлашларини таъмин этди.

Маҳалламиз аҳолиси ҳамжиҳат яшамоқда. Яхши дамларда ҳам, қайғули кунларда ҳам ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб, бир фикрда қўни-қўшниликни ўрнига қўйиб яшамоқдамиз. Янги анъана ва урф-одатлар кишиларимиз онгига сингиб бормоқда. Комсомол тўйларини ҳар йили ўнлаб ўтказмоқдамиз. Бу комсомол-никоҳ тўйларининг афзаллиги шундаки, эски зарарли урф-одатлардан мустасно, исрофгарчилик, ичкиликбозлик бўлмайди.

Хўш, хоҳ клубда, ҳоҳ уйда ўтказилаётган янгича тўйларни қандай амалга оширмоқдамиз?

Аввало, янги анъана ва янгича урф-одатларни жорий этувчи 7 кишилик комиссия тўй ўтказувчини идорага чақиради. Ҳамма тартиб-қоидаларга кўнгач тўй куни аниқланади. Масалан, куёв бизнинг маҳалламиздан бўлса келин томонга тўй маслаҳатига борилади. У ерда сўзамоллик, ширинсуханлик билан тўй кунлари, куёвларни озгина йигитлар билан келиб, асосий тўйни куёв томонда бўлиши, тўй учун оз миқдордаги масаллиқлар ҳомини бериш ҳақида келишиб олинади.

Янги анъана ва урф-одатлар никоҳ тўйларигагина хосми? Йўқ! Янги меҳмон туғилгандаги тўй, ҳовли тўйи, Совет Армияси сафига кузатиш маросими, ўрта мактабни, олий ўқувни тугатгандаги, ҳукуматимиз томонидан олий мукофотлар олингандаги тантаналар, «олтин тўй», «кумуш тўй»лар, йирик саналардаги туғилган кунни ўтказиш — ҳамма-ҳаммаси одатга айланмоқда. Тўйпараст ўзбекнинг каттадан-кичик ҳамма янги анъана ва урф-одатлари мазмунли, серфайз ва хушчақчақ ўтиши албатта, маҳалла-кўйга боғлиқ, чунки маҳалла катта кучга эга. Кичкина бизнинг маҳалламизда 90 коммунист, 261 комсомол, 45 педагог, 23 врач, 61 инженер, 20 депутат, 11 фан кандидати бор. Маҳалла комитетининг сафида эса 15 бўлим сайланган (ота-оналар комитети, ободончилик комитети, ёшлар комитети, хотин-қизлар совети, мафкуравий ишлар комиссияси, молия комиссияси, Улуғ Ватан уруши иштирокчиларининг оиласи ва пенсионерларига ёрдам кўрсатувчи комиссия, халк дружинниклари, ўртоқлик суди ва бошқалар).

Бундай катта куч билан ҳамма масалаларни ҳал қилиш мумкин. Янгича урф-одат маросимларни кўнгилдагидек ўтказиш, замонамиздек гўзал тўйларни ташкил **қилиш ҳам ўзимизга боғлиқ.**

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

(Боши биринчи бетда).

Бир қанча министрликлар Фарғона области территориясида жойлашган ўзларига қарашли корхоналарнинг ишларидаги камчиликларни бартараф қилиш учун таъсирчан чораларни кўрмаяптилар. Улар бу корхоналарга уларни реконструкциялаш ва ишлаб чиқаришни техника билан қайта қуроллантиришни жадаллаштиришга, кадрлар тайёрлаш ва уларнинг муқим ишлаб қолишларини таъминлашга зарур ёрдам бермаётирлар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Фарғона область партия комитети зиммасига ушбу қарорда кўрсатиб ўтилган камчиликларни бартараф этиш вазифасини юклади. Партия ташкилотининг, хўжалик органларининг, меҳнаткашлар коллективларининг куч-ғайратини КПСС XXV съезди белгилаган асосий проблемаларга ҳамда ўртоқ Л. И. Брежневнинг Сибирь ва Узоқ Шарқ районларига қилган сафари вақтида белгилаб берган вазифаларга қаратиш, уларни бажаришнинг энг яхши йўлларини қидириб топиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш йўлини изчиллик билан ва ижодий тарзда амалга ошириш керак. Шаҳар ва район партия комитетларига раҳбарлик такомиллаштирилсин, уларнинг ишлари ҳар тарафлама анализ қилинсин, мунтазам суратда уларнинг ҳисоботлари тинглаб турилсин. Ишда уларга кўпроқ амалий ёрдам берилсин. Партия ва ҳукуматнинг қарорларини ҳамда ўз қарорларини бажариш устидан назорат кучайтирилсин ва шу қарорларнинг бажарилиши ташкил этилсин. Ростов областидаги саноат корхоналари коллективларининг «Қолоқларсиз ишлайлик» деган шиор остидаги ҳаракатини ва ишлаб чиқариш самарадорлиги ҳамда меҳнат сифатини ошириш масалаларини комплекс ҳал этиш тўғрисида СССР 50 йиллиги номли Волжск автомобиль заводида бошланган ҳаракатни ривожлантириш юзасидан КПСС Марказий Комитети маъқуллаган тажрибани ўрганиш ва оммалаштириш соҳасида конкрет тадбирлар кўрилсин. Корхоналарда ишлаб чиқаришни бошқаришнинг илғор усулларини жорий этиш, барча меҳнат коллективларининг юксак иқтисодий кўрсаткичларга эришуви учун резервлар ва имкониятларни аниқлаб туриш ва улардан фойдаланиш ишлари кенг авж олдирилсин.

Область, шаҳар, район партия комитетларига ва бошланғич партия ташкилотларига ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ҳамда ички резервларни сафарбар қилиш асосида беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашда коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш ишларини кучайтириш тавсия этилди. Ишлаб чиқариш қувватларидан, меҳнат ресурсларидан, ажратиладиган капитал маблағлардан яхшироқ фойдаланиш, барча корхоналарнинг сон ва сифат кўрсаткичлари бўйича белгиланган планларни бажарибгина қолмай, балки янада юксакроқ марраларни эгаллашларига эришиш керак. Меҳнаткашларни меҳнатга коммунистик муносабат руҳида тарбиялаш ишларининг савиясини ошириш, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини бузувчиларга қарши курашда коллективларнинг ролини кучайтириш керак. Саноатда кадрларнинг қўнимсизлигини камайтириш ва уларнинг доимий ишлашини таъминлаш юзасидан таъсирчан чоралар кўрилсин. Мусобақа кенг авж олдирилсин, электр қуввати ва ёнилғини, металл ва бошқа моддий ресурсларни эҳтиёт қилиб ва тежаб сарфлаш соҳасида илғор коллективларнинг тажрибаси жорий этилсин. Меҳнаткашлар коллективларининг куч-ғайрати ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг сифатини оширишга, мана шу энг муҳим вазифани бажариш учун иқтисодий стимуллар ҳамда воситалардан тўларок фойдаланишга сафарбар қилиш ишлари кучайтирилсин. Давлат сифат белгиси қўйилган маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш маҳсулот сифатини бошқаришнинг комплекс системасини, прогрессив стандартлар ва техника шартларини жорий этиш юзасидан ўнинчи беш йилликда белгиланган тадбирларнинг қандай бажарилаётганлиги кўриб чиқилсин ва бу ишни кучайтириш юзасидан қўшимча чоралар кўрилсин. Технология интизомига риоя қилиниши учун, юксак сифатли маҳсулот ишлаб чиқарилиши учун корхоналар, цехлар, бўлимлар, участкалар раҳбарларининг ва мастерларнинг масъулияти оширилсин. Партия ташкилотларида бўлажак ҳисобот-сайлов йиғилишлари ва конференцияларида бу масалага катта эътибор берилсин. Ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш ва ундан фойдаланишга интилиш барча меҳнаткашларга меҳнат фаолиятининг нормаси бўлиб қолиши учун ҳар бир ходим тежамкорлик руҳида тарбиялансин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети янги техникани, прогрессив технология жараёнларини жорий қилиш ва меҳнатни илмий ташкил этиш негизида ишлаб чиқаришнинг техника даражасини тинмай такомиллаштириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш соҳасидаги ишларда энг муҳим йўналиш эканлигини таъкидлаб ўтди. Область партия комитети, хўжалик раҳбарлари, партия ташкилотлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети V пленумининг қарорларига амал қилиб, ишлаб чиқаришни бошқаришни такомиллаштириш, план интизомига риоя қилиш, ишлаб чиқаришни реконструкциялаш ва техника билан қайта қуроллантириш, механизациялаштириш ва автоматлаштириш воситаларини айниқса ёрдамчи ишларда кенг жорий этиш масалаларига эътиборни кучайтиришлари керак.

Область партия комитетига, республика министрликлари ва идораларига, бирлашмалар ҳамда корхоналарнинг раҳбарларига капитал маблағларнинг самарадорлигини ошириш учун зарур чоралар кўриш, бу маблағларни ишга тушириладиган объектларга тўплаш, янги ишлаб чиқариш қувватларини қуриш ва ўзлаштириш муддатларини қисқартириш топширилди.

Область, шаҳар ва район партия комитетларига ишчи кадрларни тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини ошириш ишларини ташкил этиш ва бу ишнинг мазмуни устидан контролни кучайтириш таклиф қилинди. Ҳунар-техника билим юртларини кўпайтиришга, улардаги таълим устахоналарини прогрессив асбоб-ускуналар билан жиҳозлашга, енгил саноат ва машинасозлик учун асосий ихтисосларни ўрганувчилар сонини оширишга алоҳида эътибор берилсин.

Енгил саноат министрлигига, Озиқ-овқат саноати министрлигига, Бинокорлик материаллари саноати министрлигига, Пахта тозалаш саноати министрлигига, Маҳаллий саноат министрлигига ўзларининг Фарғона область территориясида жойлашган корхоналари ишини кўриб чиқиш ва уларга раҳбарликни яхшилаш чораларини кўриш топширилди. Йўл қўйилган қолоқликни тугатишда, ишлаб чиқаришни техника жиҳатидан такомиллаштириш чораларини кўришда ёрдам берилсин. Корхоналарнинг филиалларини тузиш, ички хўжалик резервлари, ишлаб чиқаришни янада концентрациялаш ва ихтисослаштириш, ишлаб чиқариш ва илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаларини ривожлантириш ҳисобига меҳнат ресурсларидан тўлароқ фойдаланиш масалалари Фарғона область партия комитети билан биргаликда кўриб чиқилсин.

Новатор ўз тажрибаси ҳақида

ЙИЛИГА 760 ТОННА СУТ ОЛАМАН

Ўзбекистон чорвачилик илмий тадқиқот институтининг «Красний водопад» экспериментал базасида яқинда янги сут комплекси ишга туширилди. Институт раҳбарлари менинг қаромоғимдаги сигирлар группасини ҳам комплексга ўтказишни планлаштирган эдилар. Янги корхона энг сўнгги фан ва техника ютуқлари асосида жиҳозланган. Унда бешта «Тандем» қурилмаси бор. Бу ерда бир тракторчи 1.200 бош жониворга озуқа бера олади, гўнгни йиғиштириб олиш тўла-тўкис механизациялашган. Кундузги жазирамада чорва моллар сунъий микроиқлим қурилмалари билан ускуналанган оғилхонада сақланади.

Бундай корхонада ишлаш кишига ҳузур бахш этади. Шундай бўлса ҳам биз ўзаро маслаҳатлашиб эски фермада қолишга қарор бердик. Менинг звеном республика илғор тажриба мактаби бўлгани учун Ўзбекистоннинг барча областларидан ва бошқа республикалардан чорвадорлар экскурсияга ва ўқишга келиб турадилар. Уларнинг кўпчилиги эски фермаларда ишлашади, шунинг учун бизнинг тажрибамиз ўрганиш учун тушунарли ва такрорлаш учун қулайдир.

Бултур бизнинг звеномиз 756 тонна маҳсулот етиштириб берди. Ҳар центнер маҳсулот ҳисобига меҳнат сарфи 2 киши —соатга, озуқа сарфи —1,15 центнер озуқа бирлигига тенг бўлди, сутнинг таннархи эса пландаги 14 сўм 10 тийин ўрнига 11 сўму 60 тийинга тушди. Звеномиз хўжаликка юз минг сўмдан зиёд фойда берди.

Звенода олти ходим: икки молбоқар, созловчи-механик, озуқа берувчи тракторчи, сут соғувчининг ёрдамчиси ва сут соғувчи оператор бор. Кўп йилдан бери биз бирга меҳнат қилиб келаяпмиз, бир-биримизнинг дилимизни тушунамиз. Ишдаги коллективизм ва ўзаро ёрдам фермамизнинг қонуни.

Озиқ-овқат маҳсулоти етиштириладиган бизнинг соҳамизда озодалик, айниқса зарур. Чорва молларнинг ва фермаларнинг озодалигини кузатиш —молбоқарларнинг вазифаси. Улар ўз хизматларини кўнгилдагидек бажаришмоқда, бу ишнинг муҳимлигини тушунишмоқда. Ферманинг бошқа ходимлари ҳам супириб-сидиришда ёрдам беришдан эринмайдилар. «Гигиена кунлари», ферма территориясини йиғиштириш ва ободонлаштириш шанбалиги тез-тез ўтказиб турилади.

Молларни Мирзали Қуролов билан Содиқ Дўстматов боқадилар. Улар тажрибакор молбоқар бўлиб етишганлар. Уларнинг бири кундузги, иккинчиси тунги сменала галма-галдан ишлайди. Молбоқарлар фермага келтирилган озуқани қабул қилиб оладилар, унинг асралиши учун жавоб берадилар, молларни белгиланган вақтда яйловга олиб чиқадилар. Молларнинг феъл-атворида ўзгача бирон нарса сезиб қолишса, зоотехникка, ветеринария врачига ва менга дарров айтишади.

Тракторчи Мирсодиқ Мирсолиқов ҳар куни эрталаб озуқа беради: қишда —беда пичани, ёзда барра кўкат солади. Шундан сал вақт ўтказиб бошқа таом —лавлаги берилади. Чошгоҳга боргада сигирлар сенаж билан, тунда эса силос билан озуқлантирилади. Молларга концентрат озуқани сут соғиш майдончасида берамиз.

Звенонинг иши кўп жиҳатдан созловчи механикка боғлиқ. Виктор Кондратьевич Бастроннинг ишидан ҳаммамиз мамнунмиз. У фермадаги техниканинг узлуксиз ишлашини таъминлайди.

Латифа Эргашева моҳир ёрдамчи бўлиб қолди. Сигирларни сут соғиш залига ва станокларига навбатма-навбат киритиб туриш унинг вазифаси. Латифанинг эркалатиб айтган ҳар бир сўзи ва мойил қўлини ҳар бир сигир билади. Сигирлар соғиб бўлингандан кейин Эргашева зални йиғиштиради. Баъзан сигир соғишда менинг ўрнимда ишлайдиган пайтлари ҳам бўлади.

Мен бутун звенонинг иши учун жавобгар бўлишдан ташқари сигирларни ҳам ўзим соғаман. Фермага келишим биланоқ биринчи галда чорва моллар яхши боқилганлиги ва қондириб суғорилганлигига эътибор бераман, сўнгра сут соғиш қурилмасини текшираман. Қишда сут системасидан иссиқ сув оқизаман . Шу вақт ичида молбоқарлар ва ёрдамчим жониворларни соғиш майдончаси ёнига келтириб туришади. Сигирлар станоклар ёнидан ўз жойларини эгаллагач, уларнинг елинини тайёрлаб, соғиш стаканларини кийгизиб қўяман. Соғиш майдончасида саккизта станок бор. Ҳамма сигирларни соғишга уч соат керак. Ҳар бир сигирга сал кам бир минут вақт кетади. Эрталабки соғиш соат еттигача тугайди. Соат 16 гача дам оламан. Иккинчи соғишни соат 19 да туғаллайман.

Звеномиз — ҳозир 175 бош сигир боқмоқда. Ўз институтимиз ясаган «Тандем» қурилмасида ишлаяпман. Кейинги йилларда қурилма бир неча марта такомиллаштирилди. Жумладан, вакуум-қувурга аста-секин икки юз литрлик металл идиш уланди. Бу тадбир соғиш аппаратларини ишга тушириш вақтида вакуумни стабиллаш имконини берди ва вакуум-қувурни ювишни анча осонлаштирди.

«Тандем» алоҳида залга монтаж қилинади. Қурилма қисқа сут ўтказгич қувур билан таъминланган, шу сабабли сутни флагаларда ташиш керак эмас. Қурилмада бир сут соғувчи ишлайди, бу эса сутни ҳисоблаб олишни енгиллаштиради. Жониворлар оғилхонада соғилган вақтда сут соғувчи сигирлар ёнига борар эди, «Тандем»-да эса сигирлар сут соғувчи ёнига боради. Бинобарин сут соғувчининг юриш вақти қисқаради. Қурилмада ҳамма нарса-кранлар, аппаратлар, дастаклар ёнма-ён жойлаштирилган. Сут соғувчи чуқурчада туради, шу сабабли унинг кетма-кет энгашишига ҳожат йўқ. Агрегат ювиш ускунаси билан таъминланган, шу сабабли ундан тоза сут олиш осон.

«Тандем-8» қурилмаси пухта ишлайди, кўплаб чиқарилаётган «УДТ-6» машинасида бўлмаган станокларнинг эшикларини очиб ёпадиган силовой пневматик цилиндрлар билан таъминланган. Бунинг нафи катта: ҳамма сигирларни соғиш учун станокларнинг эшикларини етти юз марта очиш ва ёпиш керак беладиˑ Унинг рамаси икки дюмли қувурлардан пайвандлаб яхлит ва мустаҳкам қилиб ясалган. Қурилмада соғиш жараёнини кузатиб туриш имконини берадиган кўзга кўринувчан сут йиғгич бор. Концентратлар пневматик расамад механизмлари ёрдамида молга берилади.

Ўзбекистон чорвачилик институтининг олимлари «Тандем-8» қурилмасининг ўзинигина эмас, у билан бирга сигирларнинг катта-катта группаларини соғиш методикасини ҳам ишлаб чиқдилар, барча технология жараёнларини комплекс механизациялаштирдилар.

Сут соғувчи «жонли станоклар» билан ишлайди, уларга алоҳида ёндошиш керак бўлади. Мендан сигирларнинг бутун бир подасини қандай эплай оласиз? — деб сўрайдилар. Бунга қандай жавоб берса бўлади? Ўз ишимни севаман, демакки, ўз чорва молларимни ҳам севаман, уларга эътибор билан қарайман. Иш вақтила ҳар бир сигирдан кўз узмайман. Бунинг устига фермалардаги кўпгина операцияларни машиналар ўз зиммасига олган. Механизмлар сут соғувчини қўшимча юмушлардан озод қилиб, унинг чорва моллар билан ишлаши учун кўпроқ вақт ажратишига ёрдам берди.

Шу ўринда фермадаги меҳнатни ихтисослаштиришнинг аҳамиятини таъкидлаб ўтиш ўринли. Ходим муайян жараённи билиб олса, ўзининг бутун диққат-эътиборини шунга қаратади, ишнинг жами нозик жиҳатларини ўрганади ва ўз маҳоратини доимо оширади. Мен соғиш аппаратини, «Тандем» қурилмасини мукаммал биламан, зарур пайтларда майда ремонт ва созлаш ишларини ўзим бажараман. Баъзилар: «сигир бўлса бас, сут соғиш ҳеч гапмас» дейдилар. Аммо сигирлар кўп бўлса ҳам молларнинг маҳсулдорлиги юқори бўлмаслиги мумкин. Ишлар механизациялашган шароитда зоотехника билимларини ўрганмай туриб, мўл сут олиб бўлмайди. Сут соғувчилар жониворларни, уларнинг ташқи шароитларга талабларини билишлари, шу тариқа озуқа беришнинг энг яхши методларидан, боқиш усулларидан, илғор сут соғиш йўлларидан фойдаланишлари, кўпроқ сут соғиб олишга эришишлари керак. Айни вақтда мен саккиз аппаратда ишласам ҳам, ҳар бир сигирга нисбатан тайёргарлик ва асосий операцияларнинг узлуксиз изчиллигига риоя қиламан. Бу эса жониворларда шартли рефлекс, муайян хулқ-атвор ҳосил қилади.

Сигирлар ўз сутларини тез ва тўла-тўкис берадиган бўлишлари учун соғишга имкони борича тезроқ киришиш муҳим. Сигир елинини ҳамиша бир хил —40—45 градусли тоза илиқ сув билангина юваман. Елинни қуруқ сочиқ билан артиб, кетма-кет ийлайман. Сўнгра қўлда бир неча бор соғиб кўраман. Тайёргарлик жараёни тугаши билан соғиш стаканларини кийгазиш ўртасида узилишга йўл қўйилиши машинада соғиш қоидаларини жуда қўпол бузиш бўлади. Соғиш вақтида вакуумнинг линиядаги катта-кичиклигини ва соғиш аппарати сўриш тезлигини кузатиб тураман. Соғиш вақтида залда мутлақо жимлик бўлиши керак: жониворлар одатланмаган янги товушлар уларнинг асабини қўзғайди, уларнинг сут беришини секинлаштиради, сутнинг тўла соғиб олинмаслигига олиб боради.

Жониворларнинг маҳсулдорлиги ем-хашак билан қандай таъминланишига, рационнинг хилма-хил бўлишига боғлиқ. «Красний водопад» экспериментал базаси ўз молларини дағал ва ширали озуқа билан тўла-тўкис таъминлайди. Бизда қора молларнинг ўзи 2.000 бошдан ошади, шу жумладан, 730 бош сигир бор. Ўтган йили ҳар гектар ердан 203 центнер беда пичани, 710 центнер хашаки лавлаги, 450 центнер силосбоп маккажўхори йиғиштириб олинди.

Рационларни бош зоотехнигимиз Л. С. Солибоев тузади. Сигирларнинг рационлари йилнинг ҳамма ойларида таркибидаги оқсил, витаминлар ва минерал моддалари жиҳатидан балансланган бўлади. Ўртача суткалик рационнинг тўйимлилиги 14—15 озуқа бирлигига тенг. Звено аъзолари жониворларнинг иштаҳасини кузатиб борадилар. Охурларда озуқа қолган-қолмаганлигини текширадилар. Ёзда сигирлар ферма яқинидаги чорроқ маданий ўтлоқда боқилади. Гарчи моллар ўтлоқларда унчалик кўп вақт бўлмасалар ҳам ва асосий озуқани бу ўтлоқлар ташкил қилмаса ҳам, молларни ҳайдаб боқиш фойда келтиради: сигирларнинг қисир қолиши камаяди, сут бериши кўпаяди.

Ёз иссиғида сигирлар, одатда, кўкатларнинг ҳаммасини еб битирмайди, илгари уларнинг қолдиғи чиқитга чиқарилар эди. Биз суткалик кўк озуқа тақсимотини қайта кўриб чиқиб, тахминан бешдан бир қисмини кечаси бериш учун қолдирадиган бўлдик. Натижада кўк ўтдан тўла-тўкис фойдаланилмоқда.

Группамиздаги сигирлардан олинаётган сут муттасил кўпайиб бормоқда. Биз сигирларни янги технологияга ўргата бошлаган пайтда ҳар бир сигирдан ўрта ҳисобда олинадиган сут 2.800 килограммдан ошмас эди. 1976 йилда ҳар бош сигирдан 4.070 килограмм, 1977 йилда 4.368 килограмм сут олдик. Бир йилда ялпи сут етиштириш 55.7 тонна кўпайди. Бизда бир кеча-кундузда 30 килограмм сут бераётган сигирлар бор. Сигирларнинг тўртдан бир қисмидан 20—23 килограммдан сут соғиб олаяпман. Хўжалик мутахассислари, институт олимлари қора-ола зот жониворларни Ўрта Осиё иқлимига мослаштириш учун кўп иш қилдилар, унинг маҳсулдорлигини ошириш учун катта тадбирларни ўтказдилар. Подани асосан ўзимиз етиштирган энг яхши ғунажинлар билан янгилаб туриш бунга ёрдам бермоқда. Мутахассислар сигирларни машинада соғиш учун танлаб олишда ёрдам бермоқдалар, бунда институт олимлари ишлаб чиққан тавсиялардан фойдаланмоқдалар. Елиннинг ҳолатини, тўрттала эмчаги бир текис ривожланганлигини алоҳида синчиклаб кузатамиз. Ойига бир марта зоотехниклар яширин мастид формаларини аниқлаш учун подани текшириб чиқадилар.

Бу йил биз 175 бош сигирдан 761 тонна сут олишга, давлатга сут сотиш йиллик планини муддатидан илгари бажаришга қарор бердик.

А. ЧУДНАЯ,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофотининг лауреати, «Красний водопад» экспериментал базасининг сут соғувчи-оператори.
Тошкент области, Ўзбекистон ССР.
(«Сельская жизнь» газетасининг 16 июнь сонидан).

„КИМНИНГ ФОЙДАСИГА?“

БУ ҳолатни қадимий Рим юристи Кассиан Лонгин Равилла таърифлаган эди. У судьяларга қараб шундай деган экан: «Мазкур саволга тўғри жавоб қайтаринглар, ана шунда ким жиноятчи эканлиги равшан бўлади қўяди».

Америка Қўшма Штатларида авж олдирилган «совет жосуслиги» ҳақидаги навбатдаги васвасани англаб олиш учун юрист бўлиш шарт эмас.

Чиндан ҳам «бўҳтончилар жаҳаннамда илондан азиз-». Америка матбуоти саҳифаларида МРБ (Марказий разведка бошқармаси) ва ТФБ (Текширув федерал бюроси) кўрсатмалари асосида не-не даҳшатлар тасвирланмайди, дейсиз! Не-не қоришмалар айтилмайди дейсиз! Аммо, ўта қизиқ бир воқеа, зоҳирий кўринишидан чинакам детектив, назаримизда, кўрсатиш лозим бўлган бир воқеа АҚШ матбуотининг бирон бир ерида лом-мим деб эсга олинмайди.

Унинг моҳияти қуйидагича: ёш, ҳамиша кулиб турувчи, ҳорижий тиллар соҳибаси, чет давлатлардан бирининг Москвада вице-консули бўлиб ишловчи дипломат қизни кўз олдимизга келтирайлик. Бу ёқимтой қизнинг оқшом пайти, автомобилга ўтириб шаҳар марказига кетаётганини тасаввур этайлик.

Бизнинг «қаҳрамон» у ерда нима билан банд бўлди? Театрга бордими? Дўстларини зиёрат қилдими? Йўқ. Вице-консул ним қоронғу жойда машинани тўхтатди, ўзининг оқ пальтосини ечди ва зудлик билан қора жемпер, шим кийиб олди, сўнг автомобилни қулфлаб, (изига тушган ҳеч ким йўқмикин), аланглаб, «ишонч ҳосил қилди», кейин шаҳар автобусига ўтирди. Икки бекатдан сўнг вице-консул автобусни троллейбусга алмаштирди, сўнг метрода «сайрга» жўнади, ахийри такси олди.

Оқибатда нима бўлди? Вице-консул соҳилда тушди, серсоя парк бўйлаб юрди, атрофда шубҳали кимса қолмагунча кутди, бир маҳал ёзги тун оғушида ўзининг антиқа қанотларини кўрсатиб турган ёйсимон кўприк томон шошилди. Зинапоядан тез кўтарилди, гумбаз роҳига оддий, қадим замонларда кўпроқ иссиқ берсин учун ҳаммомларга қўйиладиган тошлардан бирини қўйди.

Вице-консул шу ерда қўлга тушди. У жон ҳолатда қичқириб юборди:

— Мен — чет элликман! Сизлар кимсизлар?! Мен чет элликман!

Вице-консул шунчалик қаттиқ бақирдики, шартлашилган жойга аниқ бир муддатда, роҳга қўйилган «тош»ни олиш учун келаётган жосусни хавфхатардан огоҳ қилмокчи бўлгандек туюлди. «Дипломат» жосуслик рациясини ташлаб юборишга ҳаракат қилди. У далил эди-да... Бўлмади.

Хуфья жой текширилди. Вице-консул автомашинага ўтказилиб маълум жойга, қўлга олинган шахсларнинг кимлигини аниқлайдиган жойга келтирилди. Элчихона маслаҳатчиси таниш учун чақирилди.

Таниди.

Унинг гувоҳлигида хуфья ашёлар очилди. «Тош»да маълум жосуслик паш-лушлари бор эди: фотоаппаратлар, олтин, саволлар рўйхати, пуллар, қўлланмалар, қуйингчи, зарурий ҳамма нарсалар чиқди. Улар орасидаги бир нарса — кичик оддий қора ампулалар барчани ҳайрон қолдирди. Нима бу? Жосус учун мўлжалланган қўлланмани синчиклаб ўрганиш кичик қора ампулаларда нима борлигига жавоб берди. Уларда заҳар бор экан.

Бу нарса ҳатто катта тажрибага эга бўлган контрразведкачиларни ҳам таажжублантирди.

— Заҳарли ампулалар кимга мўлжалланган?— сўрашди вице-консулдан.

Жавоб бўлмади.

— Ходимингиздан бизнинг саволимизга жавоб беришини илтимос қилинг,— элчихона маслаҳатчисига мурожаат қилинди.

— Жавоб беринг,— деди у ўзининг «вице»сига ўгирилиб.

— Шат ап!— деди ғижиниб тишлари орасидан «вице». Бу «тилингни тишла» дегани эди.

Ҳамма маслаҳатчига тикилди. У саросимада қўлларини ёзди:

— Сўрашнинг ҳожати йўқ. У билмайди. У — **ижрочи**, бор-йўғи...

— Шат ап!— бу сафар ёқимтой МРБ хоними жаҳл билан тарс қўйди.

Агар оддий **ижрочи** бошлиқ билан шу зайлда гаплашса, унинг ортида ким турган экан, деган савол туғилади. Қай даражадаги раҳбарлар?

Дунёнинг у четида туриб, воқеалар тасвирланган жойда кимгадир заҳар тутқазиш, қоронғу паркда изғиб юриш учун ожиза жинс вакиласини юборган олифталарнинг маънавий фазилатлари қизиқ. Балким гап маънавий фазилатларда эмас, балки разведка ишлари усулидадир? Балким, амалга оширилаётган операцияда биринчи галда контрразведкани алдаш ва чалғитиш учун бу хонимча ишга туширилгандир? Балким, асосий ташкилотчилар бундай вице-консул кўзга ташланмайди, контрразведка эътибори йирик ўйинда қатнашадиган устаси-фаранг иштирокчиларга қаратилади, деб ўйлагандирлар.

Детективни эслатувчи бу ҳодисани узамиз. Негаки, кейинги соат ва кунларда бўлиб ўтган воқеалар сиёсий хроникага айланиб кетади.

Тасвирланган нарсалар — ёзувчининг ҳаёли эмас, балки ҳақиқий ҳужжатдир. Бу ерда заррача ҳам ўйланган нарса йўқ. Охирги ҳаракатлар жойи —Москва дарёси соҳили, Лужникини Ленинские гори билан боғловчи кўприк, «ёқимли вице-консул» — Марта Петерсон, МРБ ходими, давлат департаменти паноҳида ишловчи жосус; таниш учун чақирилган маслаҳатчи — жаноб Гросс, американинг Москвадаги элчихонаси консуллик бўлимининг мудири.

Таниш ва «суҳбат» тугаб, Гросс Петерсонни элчихонага олиб кетгач, шанба куни бўлишига қарамай СССР Ташқи Ишлар министрлигига Америка элчихонасининг маслаҳатчи —вакили келди.

Ўша тунда бўлиб ўтган воқеанинг **сиёсий** жиддийлиги ҳақида ҳисобот беришга ва келтирилган даъволарнинг оғир жиноят эканлигига эътиборини қаратган Ташқи Ишлар министрлиги навбатчисига маслаҳатчи — вакил савол берди:

— Агар бизлар томонимиздан Ғарбга кетаётган дастлабки рейсларнинг бирида Петерсон АҚШга чақириб олинса, монеълик бўлмайдими,— деди маслаҳатчи-вакил.

Унга, монеълик бўлмайди, деб жавоб беришди, ҳар ҳолда «вице-консул»га ҳам дипломатик даҳлсизлик тегишли эди.

— Ишонамизки,— деб давом этди маслаҳатчи — вакил, —бу воқеага эътибор жалб қилинмайди.

— Бу масала хусусида маслаҳатлашилади,— дейишди.

Сўнг Ташқи ишлар министрлигига АҚШ элчиси Тун чақирилди. Унга норозилик нотаси топширилди. Нотада жумладан бундай дейилган эди:

«Шу йил 15 июлида Совет тегишли органлари томонидан жиноят устида, жосуслик операцияси ўтказаётган пайтда — хуфья жойга нарсалар қўяётганда Москвадаги АҚШ элчихонасининг атташеси Петерсон Марта Д. қўлга олинди. У ушланганда жажжи радиоаппаратураси борлиги аниқланди.

АҚШ элчихонасининг маслаҳатчиси иштирок этган расмий текширув пайтида М. Петерсон қўйган контейнер очилди, унинг ичидан инструкциялар, кичик фотоаппаратлар, турли қимматбаҳо нарсалар, талайгина совет пуллари, ўлим келтирувчи икки резервуар заҳар ва ундан фойдаланиш бўйича махсус қўлланма чиқди.

Шундай қилиб, Америка махсус хизматларининг Совет Иттифоқи территориясида актив қўпорувчилик фаолияти олиб бораётганликлари, бунинг учун АҚШ элчихонасидан ниқоб сифатида ва ҳатто ўлдирувчи заҳарлар каби воситалардан фойдаланилганлиги мутлақо маълум бўлди.

Министрлик қатъий норозилик билдиради ва элчихона ходими М. Петерсонни номатлуб шахс, деб эълон қилади.

Айни вақтда министрлик элчихона эътиборини, тегишли органларнинг дастлабки текширувларида аниқланган, мазкур жосуслик ишига элчихонанинг биринчи котиби Р. Фултон ва давлат департаменти ходимлари С. Карпович ва Ж. Грюнерларнинг даҳлдор эканлигига қаратади. Бу воқеалар Америка дипломатлари ўзларининг расмий статусига муносиб бўлмаган фаолият билан биринчи марта шуғулланмаётганликларини кўрсатади.

Министрлик Америка томони мамлакатларимиз ўртасидаги конструктив ривожланишга мутлақо зид бўлган бундай фаолиятга чек қўювчи самарали чоралар кўради, деб қатъий талаб қилади».

Элчи нотани эътибор билан эшитибгина қолмади, жаноб Тун гўё қандай ҳаракат қилиш тўғрисида бир тўхтамга келолмаётгандай туюлар эди.

...Дипломатия иши — нозик нарса, ҳар калима сўз ўзининг алоҳида қийматига эга. У қўшмаъно бериши ҳам, бермаслиги ҳам мумкин. Даъволар енгилроқ бўлиб, столда заҳарли ампулалар ётмаганида борми, элчи, ўз сўзларини дипломатия рўзномасига мос қилиб, турли хил нозик илмоқлар топиб, ҳимоя вазиятини тутган бўлармиди.

Аммо, далилий даъволар уни шундай дейишга мажбур этди:

— Ўтган тунда рўй берган нарсалар ҳақида менинг саволим йўқ. Мен бу нарсаларни бир нима деб шарҳлай олмайман.

Рост, шарҳлаш қийин. Чунки совет контрразведкаси Петерсон жосусга берган, хуфья жойдан топилган заҳарларнинг Марказий Разведка Бошқармаси томонидан Москвага бир неча бор юборилганлигини синчковлик билан **исботлади.** Жосусга берилган заҳар аввалроқ унинг жинояткорона йўлида тўсиқ бўлган гуноҳсиз кишига нисбатан **ишлатилганлиги** текширув жараёнида **маълум бўлди.**

Савол туғилади: бу одамнинг ўлимига ким жавоб беради? Фақат Петерсон заҳар берган жосусми? Ёхуд МРБми? Ундай бўлса шахсан ким? Совет кишиси кимнинг кўрсатмаси билан, кимнинг ундови билан ҳалок бўлди? Жосус ортида сиёсат саҳнасига йўли йўқ, разведка «овчилари», СССРга нисбатан туғма нафратга эга МРБ корчалонлари туришган, деб айтишлари мумкин. Бироқ бундай тахмин ҳам танқидни кўтармайди, чунки ҳозир, Петерсон учрашмоқчи бўлган Америка жосусининг ишини ўрганиш давомида, унинг «ишидан» олий даражадаги **сиёсатдонлар** бохабар бўлганликлари, заҳар ва қурол юбориб ундан ўзгартириб, вазиятни юмшатишга қарши ишлатиш мумкин бўлган уйдирма ахборотларни талаб қилганликлари, шу тариқа ўз агентининг иш **усулларини** маъқуллаганликлари аниқ равшан бўлмоқда.

Демак, МРБнинг «кам ваколатли ходими» деган уйдирма ўтмайди. Ахир яқиндагина МРБ директори Тэрнер АҚШ конгрессида эндиликда Америка разведкаси заҳарлар ишлатмайди, МРБнинг ҳозирги раҳбарлари сиёсий қотилликларни «киш» **методи** сифатида рад этди, уларнинг иши энди жуда ҳам «саҳоватли» яъни «қонун бўйича» боряпти, деб гап сотмаганмиди. Тэрнернинг кўпчилик олдидаги баёноти билан унинг тасарруфидаги идора иши тажрибасини қандай боғлаш мумкин?

...Шу орада, нотанинг иккинчи қисмига ўтиб, элчи ҳужум қилиб кўрмоқчи бўлди:

— Сиз эслатган бошқа шахсларга келганда шуни айтишим керакки, улар менга мутлақо таниш эмас. Мен бундай фамилияли давлат департаменти ходимларини билмайман.

Элчи шундай жавоб бериш билан, балким, Фултон, Карпович ва Грюнер «ўзга ваколатхона»га қарашади ва гарчанд Карпович ва Грюнер рухсат визасида «давлат департаменти ходимлари бўлиб, СССРга элчихона билан маслаҳатга келганликлари»ни ёзишган бўлса ҳам мен улар учун жавобгар эмасман, демоқчи бўлгандир.

Дарвоқе, бошқача тахмин ҳам бор, балким элчи, Карпович ва Грюнерлар нима билан машғул бўлганлигини чиндан ҳам билмас. Ундай бўлса, унинг визитини СССР Ташқи ишлар министрлигига **тайёрлаган** кимсалар жаноб Тунни алдашибдида.

...Хайрлашар экан, **узоқ сукунатдан сўнг** элчи деди:

— Бўлиб ўтган воқеалар овоза қилинмаса Америка Қўшма Штатлари ҳукумати миннатдор бўларди.

— Илтимосингизни ўз ҳукуматимиз эътиборига ҳавола қиламиз,— дея ваъда беришди.

Элчи бундай «нохуш қилмишлар» бундан буён такрорланмайди ва ўзимга боғлиқ ҳамма ишларни қиламан, деб ишонтирди.

АҚШ ҳукумати номидан гапирган одам масъулиятсиз баёнотлар бермаса керак, деган мулоҳазага бориб, Совет томони бу ишни овоза қилмади.

Бироқ ҳозирга келиб, Америка томони бундай фаолиятни чекловчи чоралар кўрмаганлиги аниқ бўлди. Аксинча бошқача ишга — «совет жосуслиги» васвасасига фатво берилди. МРБ ва ТФБдаги «эмакдошлар» режиссёрлигида қўйилган спектакль Москвадаги муваффақиятсизликларни олий мартабали кўзлар олдида оқлаш учун яратилганлигини бир қарашдаёқ билиб олиш мумкин. Таъкидлайман, **муваффақиятсизлик,** чунки Петерсоннинг иши совет контрразведкаси очиб ташлаган ишлар занжиридаги ягона ҳалқа холос.

Нью-Йоркда қамоққа олинган совет гражданларига қарши «операция»нинг 1977 йил августида яъни Петерсон чиқариб юборилганидан кейин бир ойдан сўнг бошланганлигидан ҳам навбатдаги кампаниянинг иғвогарлик характерга эга эканлигини билиб олиш қийин эмас. Айбловчи гувоҳ— ҳарбий денгиз флоти офицери, ТФБ агенти, совет гражданлари олдига қасддан юборилган шахс. Қўпол иш, менга қолса **миршаббозликнинг** худди ўзгинаси, дердим.

МРБ ва унинг агентларини фош этувчи ҳаққоний фактларга қандайдир, таассуфки, совет-америка алоқаларини сусайтиришга қаратилган саҳнавий масхарабозлик қарши қўйилган. Айтмоқчи, ҳозир АҚШда олиб борилаётган советларга қарши жазава тегирмонига сув қуйишмоқчи; бизни қўрқитмоқчи бўлишади.

На чора, биз — қўрқоқлардан эмасмиз.

Советларга қарши васвасанинг янги давраси кимнинг фойдасига?

Бу — кескинликни юмшатиш ишига ҳам, оқил мушоҳада юритиб, рақобат **сиёсат** кушандаси эканлигини тушунадиганлар учун ҳам наф келтирмайди, деб ўйлайман.

Юлиан СЕМЁНОВ.
(«Известиянинг 13 июнь сонидан).

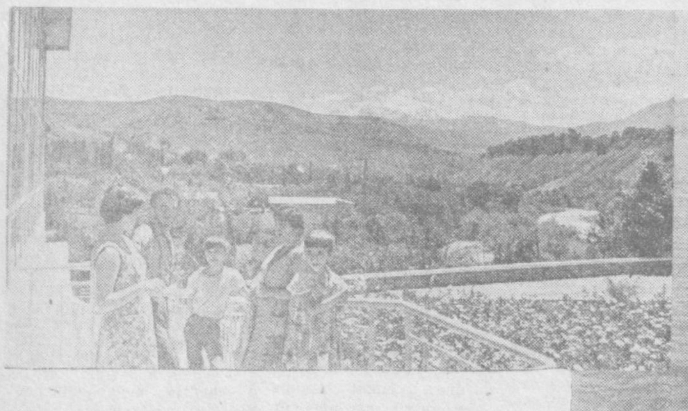

Бўстонлиқдаги соя-салқин масканларда дам олиш мавсуми бошланди. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Кристалл» дам олиш уйида юзлаб ишчи ва хизматчилар хордиқ чиқаришмоқда. Суратларда: Дам олиш уйида. Чорвоқ денгизида сайр.

Р. Шагаев фотолари.
(ЎзТАГ).

ВЛКСМ 60 ЙИЛЛИГИГА

ТАШАББУСЛАР САРЧАШМАСИ

ВЛКСМ XVIII съезди кунлари областимизнинг комсомол-ёшлари ҳар қачонгидан ҳам самаралироқ меҳнат қилдилар. Кўпгина комсомол-ёшлар бригадалари топшириқларини 1,5—2 бараварга етказиб бажаришди.

Областимиз комсомол-ёшлари съезд кунларида туғилган ишчанлик ва жанговарликни сақлаб, Ленин комсомолнинг 60 йиллигини яна-да юксак меҳнат зафарлари билан кутиб олиш мақсадида янгидан-янги ташаббуслар билан чиқмоқдалар.

ДОИМО НАВҚИРОН

(ШУҲРАТГА)

Шеърият чаманин маъно гулидан
Элга гулдасталар таратган замон.
Шоир камолидан каломи сўзлар
Элга файз иқболин кўзларкан шодон.
«Олтин зангламас» деганлари рост,
Кўзни қамаштирар боққанда ҳамон.
Чўнг зафар бахш этган «Шинелли йиллар»,

Мардлик достонида шоир қаҳрамон.
Кўкўпар оқ олтин хирмони янглиғ
Ижод қоялари порлайди ҳар он.
Назми-ю насрининг тароватида
Меҳримиз жилоси бўлур намоён.
Кумуш оралаган бўлса ҳам сочга,
Шуҳрати катта-ю, ўзи навқирон.

Ҳ. ҲОМИДИЙ.

ЖАСОРАТГА ЎРГАТУВЧИ АСАРЛАР

Ўзбекистон 40 йиллиги номидаги Тўйтепа металлконструкциялари заводи коллективи барча совет кишилари қатори ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш» асарларини зўр қизиқиш билан ўқиб чиқди.

Яқинда заводда ана шу эсдаликлар муҳокамасига бағишланган китобхонлар конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияда район партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири М. Долимов Улуғ Ватан уруши ва ундан кейинги тикланиш даврларига оид муҳим воқеаларни ёрқин акс эттирган бу эсдаликлар район меҳнаткашлари томонидан қизғин кутиб олинганлиги ва муҳокама қилинаётганлиги ҳақида гапирди.

Шундан сўнг сўзга чиққан завод инженери Вера Исаева, механика цехи мастери Юрий Карпухин, «Ўзбекнефть» бирлашмасининг бош директори ўринбосари, 18-армия 255 пулемётчилар взводининг собиқ командири истеъфодаги старший лейтенант Анатолий Водовозов, Кичик ер учун бўлган жангларнинг қатнашчиси, истеъфодаги полковник С. Насруллаев, заводнинг йиғув цехи слесари Геннадий Стариков ўртоқлар юқоридаги асарлар юзасидан тўлқинланиб гапирдилар.

Нотиқлар бу китоблар ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашда, коллективни умум жамоат ишига тўла сафарбар этиш борасида, раҳбарлик маҳоратини оширишда катта роль ўйнаётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтдилар.

И. НЕЪМАТИЛЛАЕВ,
Ў. ҲАМИДОВ.
Ўрта Чирчиқ район «Машъал» газетаси ходимлари.

Спорт

ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИДА

Аргентинада ўтказилаётган жаҳон футбол чемпионатида навбатдаги ўйинлар бўлиб ўтди. Буларда қуйидаги натижалар қайд этилди: Польша — Перу — 1:0, Бразилия — Аргентина — 0:0, Италия — Австрия — 1:0 Голландия ва ГФР командалари ўртасидаги ўйин 2:2 ҳисобида дуранг бўлиб якунланди.

●

ОЧКОЛАРНИ БЎЛИШИБ ОЛИШДИ

Мамлакат футбол чемпионати олий лигаси қатнашчилари 12-тур ўйинларини ўтказдилар. Бу турни пойтахт автозаводчилари билан Тошкентнинг «Пахтакор» футболчилари бошлаб беришди. Биринчи бўлиб меҳмонлар ҳисобни очдилар. Михаил Ан узатиб берган тўпни Виктор Чуркин торпедочилар дарвозасига киритди. Лекин командамиз бу ҳисобни сақлаб қололмади. 70-минутда Храбростин жавоб тўпини киритишга муваффақ бўлди. Учрашувни 1:1 ҳисобида тугатган командалар очколарни бўлишиб олдилар. Шу турнинг бошқа ўйинлари қуйидаги натижалар билан тугади: «Қайрат» — «Шахтёр» — 0:1, «Динамо» (Москва) — «Черноморец» — 2;3, «Арарат» — «Динамо» (Тбилиси) — 0:0, «Динамо» (Киев) — «Днепр» —5:1, «Зенит» — «Спартак» 3:1, «Заря» — «Локомотив» — 1:2. Марказий Армия спорт клуби — «Нефтчи» — 1:1.

Командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	Ў	Т	О
«Динамо» Тб	12	14—9	17
«Черноморец»	12	16—10	16
ЦСКА	12	15—11	16
«Шахтёр»	11	14—8	15
«Динамо» К	12	18—8	15
«Торпедо»	12	14—10	13
«Зенит»	12	14—15	13
«Динамо» М.	11	12—10	12
«Пахтакор»	12	18—15	11
«Заря»	12	15—14	11
«Локомотив»	12	12—14	11
«Қайрат»	12	12—16	11
«Нефтчи»	12	9—13	9
«Спартак»	12	12—19	8
«Арарат»	12	5—16	8
«Днепр»	12	7—19	4

●

ЯШЧЕНКОНИНГ РЕКОРДИ

Тбилиси шаҳрида енгил атлетика бўйича «Правда» газетаси мукофоти учун ўтказилган Халқаро мусобақаларда бир қатор юксак натижалар кўрсатилди. Жумладан баландликка сакрашда запорожьелик В. Яшченко 2.34 сантиметр кўрсаткич билан жаҳон рекордини ўрнатди.

РИНГДАН ТАШҚАРИДАГИ УЧРАШУВЛАР

Профессионал бокс бўйича оғир вазнда жаҳоннинг экс-чемпиони Муҳаммад Али бир неча кун серқуёш республикамизнинг меҳмони бўлди. Тошкент ва Самарқанднинг диққатга сазовор жойларида, шунингдек турли спорт жамиятларида, колхоз, заводларда ва бир қатор ташкилотларда кишилар билан учрашди. Ҳамма жойда уни очиқ чеҳра билан кутиб олдилар.

Хусусан, у В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали, чинни заводи, Усмон Юсупов номли аграр-саноат бирлашмаси, «Юбилей» спорт зали, Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диний назоратида ва бошқа жойларда жамоатчиликнинг азиз меҳмони бўлди.

Муҳаммад Алининг чаққон қўллари сира тинмайди. Лекин унинг қўлида ҳозир чарм қўлқоп эмас, ручка. Ундан дастхат олиш истагини билдирганлар жуда кўп. Ҳеч кимнинг раъйини қайтаргиси келмайди. Биз ҳам ҳурматли меҳмон, ажойиб боксчи Муҳаммад Алидан дастхат ёзиб беришни илтимос қилдик: «Ассалому алайкум! Мени СССРда самимий кутиб олганликларини совет кишилари билишини истардим. Яқин вақт ичида яна бир марта келишга ва бу мамлакат кишиларини яна кўришга умид қиламан. Агар сизлардан бирор киши Америка Қўшма Штатларига борса, билингки мен Чикагода яшайман. Меникига келинг. Адресим: 4144 Вудлэм...

Сизнинг дўстингиз
Муҳаммад Али
16 июнь, 1978 йил».

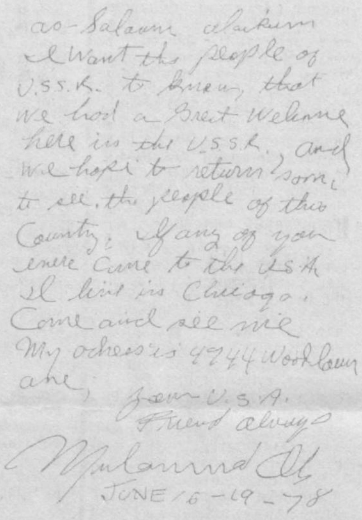

Муҳаммад Али билан учрашувларда серқуёш республикамизнинг жуда кўп чарм қўлқоп усталари ҳам иштирок этдилар. У билан суҳбат қурдилар.

Гаванада ўтказилган биринчи жаҳон чемпионатининг ғолиби, олимпия ўйинлари кумуш совриндори, СССРнинг беш карра чемпиони Руфат Рисқиев машҳур чарм қўлқоп устаси ҳақида бизга қуйидагиларни айтди:

— Али боксчи сифатидагина эмас, инсон сифатида ҳам жаҳонга машҳур. Уни тинчлик, халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш ҳақидаги фикрлари биз учун яна ҳам қадрлидир. Маълумки, Муҳаммад Али ундан чемпионлик тожини тортиб олган Леон Спинксга қарши учрашувга тайёрланмоқда. Мен Спинксни яхши биламан. У билан 1975 йилда ўтказилган халқаро мусобақада учрашгандим. Шундан кейин ўтган давр ичида Спинкснинг ҳам маҳорати анча юқорилаб кетди. Лекин Муҳаммад Али ёшининг катталигига қарамай оғир «жанг»ларга тайёр. Мен Муҳаммад Алига муваффақият тилайман.

Муҳаммад Алининг пойтахтимизда ўтказган учрашувлари ҳамшаҳарларимизнинг қалбида узоқ яшайди. Бу учрашувларда бўлиб ўтган воқеалар дўстликни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Машҳур боксчи чинни заводида бўлганида ишлаб чиқаришни қизиқиш билан кузатди. Ўзбек чинниси унга жуда ёқиб қолди. Айниқса, унга ҳамроҳ бўлган корхона бош инженери Дилшод Мақсудовни турли саволларга тутди. Бош инженернинг барча жавоблари боксчига маъқул тушди.

Халқободдаги Усмон Юсупов номли аграр саноат бирлашмасининг эртаклардаги эрамбоғдек гўзал узумзорлари, олмазорлари, шафтолизорлари, гилосзорлари меҳмонларнинг дилларини яйратиб юборди. Саҳий ўзбек ерида битган ширин шакар мевалардан татиб кўришди.

Пойтахтимиздаги «Меҳнат резервлари» кўнгилли спорт жамиятининг спорт комплексидаги учрашув ҳам қизиқарли ўтди. Шу кунларда бу комплексда «Меҳнат резервлари» Бутуниттифоқ кўнгилли спорт жамиятининг ёшлар ўртасида биринчилиги ўтмоқда эди. Бу ерда Али ўзини яна ҳам эркин ҳис қилди. Ёш чарм қўлқоп усталарининг олишувларини қизиқиш билан кузатди. Бир ярим соатлик учрашувдан сўнг бир неча юз бокс мухлислари уни машинагача кузатиб қўйдилар. «Яна учрашгунча, хайр» дейишди мухлислар. Муҳаммад Али ҳам худди шундай жавоб берди.

С. МУСАЕВ,
Б. ПЎЛАТОВ.

ШОНЛИ ЮБИЛЕЙГА БАҒИШЛАНАДИ

СССР халқлари тарихи музейида санъат ва маданият олий ва ўрта махсус ўқув юртлари студентларининг ижодий ишлари II республика кўргазмаси очилди.

Бўлажак санъаткорларнинг намойиш этилаётган 60 дан зиёд асарлари орасида Москва ва Ленинград студентларининг ҳам ишлари ўрин олган. Репин номидаги Ленинград Давлат тасвирий санъат, ҳайкалтарошлик, архитектура институти, Суриков номли Москва Давлат рассомчилик институти, Островский номидаги Тошкент театр рассомчилик института ҳамда Беньков номли республика рассомчилик билим юрти студентлари мўйқаламига мансуб асарлар ранг-баранглиги, актуаллиги, жозибалилиги билан томошабинларга манзур бўлмоқда.

Б. ТОЖИЕВ,
студент.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими Давлат комитети
УЗБЕКИСТОН ССР МЕЛИОРАЦИЯ ВА СУВ ХУЖАЛИГИ МИНИСТРЛИГИ ЭКСПЕРИМЕНТАЛ ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН РЕМОНТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИНИНГ МАРКАЗИЙ БАЗАСИГА ҚАРАШЛИ
42-ҚИШЛОҚ УРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИНИНГ
ЯНГИ ТАШКИЛ ҚИЛИНГАН ФИЛИАЛИ
1978—1979 УҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ТОКАРЛАР, ФРЕЗЕРЧИЛАР, ЭЛЕКТР ПАЙВАНДЧИЛАР, СЛЕСАРЬ-ЙИҒУВЧИЛАР, АВТОКРАНЧИЛАР, АВТОМОБИЛЛАРНИ СОЗЛОВЧИ СЛЕСАРЛАР, ҒИШТ ТЕРУВЧИЛАР, ДУРАДГОРЛАР, ЭЛЕКТРОМОНТАЖЧИ, МОНТЕРЛАРНИ ТАЙЕРЛАЙДИ.
Ўқиш муддати — 6 ой ва 1 йил.
БИЛИМ ЮРТИГА 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БУЛГАН 15 ВА УНДАН КАТТА ЕШДАГИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Ўқувчилар кунига 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси давридаги меҳнат ҳақининг бир қисми билан таъминланадилар.
БИЛИМ ЮРТИНИ АЪЛО БАҲОЛАР БИЛАН БИТИРГАНЛАР ОЛИЙ ВА УРТА МАХСУС УҚУВ ЮРТЛАРИГА ИМТИЁЗЛИ РАВИШДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.
Билим юрти директори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: таржимаи ҳоли, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, турар жойидан справка, 3х4 см. ҳажмидаги 4 дона фотосурат, медицина справкаси.

Дунё овози
чет эл хабарлари

ЎЗ ВАҚТИДА ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН ҲУЖЖАТ

Жаҳон матбуоти, АҚШ ва бошқа мамлакатларнинг сиёсий арбоблари «АҚШ ҳукуматининг ҳозирги сиёсати тўғрисида» совет матбуотида эълон қилинган редакцион мақолани зўр эътибор билан анализ қилмоқдалар. Обзорчиларнинг кўпчилиги бу мақола ўз вақтида чоп этилган ҳужжат бўлиб, Совет-Америка муносабатларининг ҳозирги ҳолатига ва истиқболларига жуда катта таъсир ўтказиши керак, деган фикрни изҳор қилмоқда.

Ана шу ғоят таъсирчан баёнот, дейилади «Вашингтон пост» газетасининг шарҳида, АҚШ президентининг Аннаполисда сўзлаган нутқигагина эмас, Картер ҳукумати ҳокимият тепасига келгандан бери ўтган дастлабки 17 ой мобайнида қилган бошқа кўпгина ишларга ҳам совет томонидан берилган батафсил жавобдан иборат. Газета бу мақола «кучли иборалар билан» ёзилганлигини таъкидлайди ва иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни ўзгартиришга қаратилган тенденция учун бутун масъулиятни Америка маъмурияти зиммасига юклайди. Кейинги вақтларда АҚШда жамоатчилик фикрини билиш учун тарқатилган саволларга олинган жавобларнинг ҳаммаси, деб ёзади «Вашингтон пост» газетаси, американликларнинг ғоят кўпчилиги СССР билан муносабатларни яхшилаш, стратегик қурол-яроғларни чеклаш тўғрисидаги музокараларда тез орада келишиб олиш тарафдори эканлигини кўрсатади.

«Нью-Йорк таймс» газетаси ҳам қуйидагиларни ёзади: мақола «Совет раҳбарларининг қатъий фикрича, гап жамоатчилик фикрига муайян таъсир ўтказиш мақсадида АҚШда пропагандистик руҳдаги ҳуружлар ҳақида эмас, балки жиддий оқибатлар келтириб чиқарадиган энг муҳим ташқи сиёсий проблемалар тўғрисида бораётганлиги»ни исбот этади. Ж. Картер ҳукумати ҳар икки давлат ўртасида можаролар келиб чиқиши муқаррар эканлигини бўрттириб кўрсатаётганлигидан ва «ҳамкорликнинг аҳамиятини пасайтираётганлиги»дан руслар ташвишга тушиб қолдилар. «Нью-Йорк таймс» газетаси Вашингтон ҳукуматининг ташқи сиёсатга доир қарашларига СССРнинг оқилона баҳо берганлигига эътиборни кўпроқ жалб этади.

«Балтимор сан» газетасининг фикрича, Совет Иттифоқи Американинг ҳозирги сиёсати тинчлик ишини хавф остида қолдиради, деб огоҳлантирмоқда.

Вашингтонда сенатор Ж. Макговерн Америка раҳбарларининг ташқи сиёсий йўлини кескин танқид қилди. Оқ Уйнинг ҳозирги сиёсатида рўй берган янги бурилиш, деди у, Қўшма Штатларни Совет Иттифоқи билан муносабатларда «Совуқ уруш»ни бошлаб юбориш ёқасига олиб келди. Сенаторнинг таъкидлаб ўтишича, Америка пойтахтидаги «ўжар қузғунлар» ҳозирги пайтда АҚШ аҳолисининг манфаатларига жуда катта хавф туғдирмоқдалар. Американликлар, деди Ж. Макговерн, қуролланиш пойгасига чек қўйишни талаб қила оладилар ва талаб қилишлари керак. Қуролланиш пойгаси бизнинг фароғатимизни ҳам, ҳаётимизни ҳам хавф остида қолдиради. Биз тинчликка олиб борадиган йўлда қаттиқ туришимиз керак.

Англиянинг Рейтер агентлиги мақоланинг сиёсий жиҳатдан катта аҳамиятга молик эканлигини таъкидлаб, қуйидагиларни билдиради: Совет Иттифоқи тинчлик йўлини танлаб олганлигини, қилич яланғочлаш ўзини чекинишга мажбур этаолмаслигини яна айтди. Лондоннинг «Дейли телеграф» газетаси қуйидагиларга эътиборни жалб этади: ҳозирги вақтда Вашингтонда Совет Иттифоқининг чинакам сиёсати шу қадар бузиб талқин этилмоқдаки, бундай ҳолат «совуқ уруш» вақтидан буён кўрилмаган эди.

Бельгиянинг Бельга ахборот агентлиги мақоланинг мазмунини баён этиб, унда «Американинг СССР шаънига қилган танқиди моддама-модда рад этилади», деб уқтириб ўтади. Оқ Уй маъмурияти АҚШдаги ички проблемаларни ҳал этишга қодир бўлмаганлиги сабабли ўзининг ташқи сиёсатини кескинлаштирмоқда. Сиёсат соҳасидаги [illegible] келганда, деб таъкидлади агентлик, [illegible] дўқ-пўписа [illegible] зиддир.

ДОИМ САБОТ-МАТОНАТ БИЛАН КУРАШ ОЛИБ БОРИЛАДИ

БОНН. (ТАСС). «Германия Коммунистик Партияси ГФР ишчилар синфининг революцион партиясидир». ГКП программасининг лойиҳаси шу сўзлар билан бошланади. Бу лойиҳа ўтган йилнинг охирида партиянинг ва Ғарбий Германия жамоатчилигининг кенг муҳокамасига қўйилди. Программа куз фаслида Германия Коммунистик Партиясининг Мангеймда ўтказиладиган навбатдаги съездида тасдиқланади.

Ғарбий Германия коммунистлари ана шу анжуман олдидан қандай тайёргарлик кўрмоқдалар?

ГКП правлениеси секретариатининг аъзоси Вернер Цизлак ТАСС мухбирининг саволига жавоб қайтариб, қуйидагиларни айтди: Биз съездга тайёргарлик даврида округ партия конференцияларини ўтказдик. Бу конференцияларда муваффақиятлар ҳақидагина эмас, ишимиздаги мураккаблик ва муваффақиятсизликлар тўғрисида ҳам ошкора гаплашиб олинди. ГКП сафларини бундан буён ҳам мустаҳкамлаш ғоят зарур эканлиги таъкидлаб ўтилди.

ГКП раиси Герберт Мис «Унзерецайт» газетасида босилган суҳбатида меҳнаткашлар ўртасида доим изчил иш олиб бориш, партия программасининг моҳиятини яққол тушунтириб бериш зарур эканлигини таъкидлайди. Партия программаси иқтисодий кризисни халос бўлиш йўлини, меҳнат қилиш ва илм олиш ҳуқуқларини амалга ошириш йўлини кўрсатиб беради.

● «Елаците» тоғ-бойитиш комбинати Болгария еттинчи беш йиллигининг энг зарбдор қурилишларидан биридир. У Стара-Планин тоғларида бой мис конлари базасида бунёд этиляпти. Суратда: проходкачилар бригадаси иш устида.

БТА — ТАСС фотоси.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.35 — Гимнастика. 9.55 — «Орлёнок». 10.25 — П. И. Чайковский номли VI Халқаро конкурс кундалиги. 10.55 — Киносаёҳатчилар клуби. 11.55 — Халқаро конкурслар лауреати С. Лейферкус куйлайди. 15.00 — Ҳужжатли фильм. 16.00 — Халқ оҳанглари. 16.15 — О. Гончар ижоди. 16.45 — Менинг биринчи ўқитувчим. 17.15 — Горнчилар, қаердасиз! 17.45 — «Правда» газетасининг совринн учун енгил атлетика бўйича халқаро мусобақалар. 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Концерт-вальс. 19.10 — Қишлоқ: ишлар ва муаммолар. 20.00 — Менинг кулгили бахтим. Фильм-спектакль. 21.30 — Вақт. 22.00 — Тожик совет ёзувчиси С. Айний туғилган куннинг юз йиллигига бағишланган тантанали кеча. 23.30 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.00 — Мақтанчоқ мушук саргузаштлари (қўғирчоқ фильм). 11.45 — Телевизион театр. 18.00 — ВЛКСМ 60 йиллигига. 18.30 — «Сельская жизнь». 18.45 — Севимли газетамиз. «Совет Ўзбекистони» газетасининг 60 йиллигига. 19.15 — Ахборот. 19.30 — Мерос. Ҳужжатли фильм. 19.50 — Нафосат оламида. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ёш ижрочилар концерти. 21.30 — Вақт. 22.00 — Ҳам пахта, ҳам гўшт. 22.15 — Қалб кечирмайди (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — У ёлғиз эмас эди (бадиий фильм). 20.15 — Янгиликлар. 20.35 — Химия. 21.05 — Нева автомобили — ҳужжатли фильм. 21.15 — Математика.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ УЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 20/VI да **Севилья сартароши** (билетлар сотилган), 21/VI да **Пиковая дама.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/VI да **Ганг дарёсининг қизи,** 21/VI да **Келинлар қўзғолони.**

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Сўнгги ўқ овози — «МОСКВА» (12, 14, 16, 17.30, 19, 20.30), «НУКУС» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Роберт плюс Тереза — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Багдасар хотини билан ажралишмоқда — «ДРУЖБА», ҲАМЗА НОМЛИ (тоқ соатларда).

Келгинди аёл — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 15, 19, 21.00), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Хизматдош ошиқлар қиссаси — «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 13, 16, 17, 20.00).

Тошкент область ижроия комитетининг маҳаллий саноат бошқармаси коллективи молия-ревизия бўлими бошлиғи Қ. Ф. Файзиевга онаси

Зумрад ИСМАТОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь 334808, 325353; секретариат — 325750. БУЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; маданият — 325558; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 06979. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг, Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д — 2429.